

Rhaglen Gyflawn

Gwasanaethau Democraidd
Swyddfa'r Cyngor
CAERNARFON
Gwynedd
LL55 1SH

Cyfarfod

PWYLLGOR CRAFFU CYMUNEDAU TROSEDD AC ANRHEFN

Dyddiad ac Amser

11.00 y.b., DYDD IAU, 22AIN HYDREF, 2020

Lleoliad

Cyfarfod Rhithiol

Pwynt Cyswllt

Lowri Haf Evans

01286 679878

lowrihafevans@gwynedd.llyw.cymru

(Dosbarthwyd Dydd Mercher, 14 Hydref 2020)

PWYLLGOR CRAFFU CYMUNEDAU

AELODAETH (18)

Plaid Cymru (10)

Y Cynghorwyr

Elwyn Edwards
Linda Morgan
Gruffydd Williams
Dafydd Owen

Annwen Hughes
Edgar Wyn Owen
Simon Glyn

Aled Wyn Jones
Gethin Glyn Williams
Berwyn Parry Jones

Annibynnol (5)

Y Cynghorwyr

Kevin Morris Jones
Elwyn Jones
Angela Russell

Mike Stevens
Elfed Powell Roberts

Llais Gwynedd (2)

Y Cynghorwyr

Robert Glyn Daniels

Owain Williams

Aelod Unigol (1)

Y Cynghorydd
Stephen W. Churchman

Aelodau Ex-officio

Cadeirydd ac Is-Gadeirydd y Cyngor

R H A G L E N

1. ETHOL CADEIRYDD

I ethol Cadeirydd ar gyfer 2020 / 21

2. ETHOL IS-GADEIRYDD

I ethol Is Gadeirydd ar gyfer 2020 / 21

3. YMDDIHEURIADAU

I dderbyn unrhyw ymddiheuriadau am absenoldeb

4. DATGAN BUDDIANT PERSONOL

I dderbyn unrhyw ddatganiad o fuddiant personol

5. MATERION BRYS

Nodi unrhyw eitemau sy'n fater brys ym marn y cadeirydd fel y gellir eu hystyried.

6. COFNODION

4 - 11

Bydd y Cadeirydd yn cynnig y dylid llofnodi cofnodion cyfarfod o'r pwyllgor hwn a gynhaliwyd 6ed o Chwefror 2020 fel rhai cywir

7. DIWEDDARIAD BLYNYDDOL GAN Y BARTNERIAETH DIOGELWCH CYMUNEDOL (GWYNEDD A MÔN) 12 - 57

Aelod Cabinet: Cynghorydd Dafydd Meurig

I ystyried yr adroddiad

8. ADRODDIAD BLYNYDDOL 2019/20 Y BWRDD GWASANAETHAU CYHOEDDUS GWYNEDD AC YNYS MÔN 58 - 75

Aelod Cabinet: Cynghorydd Dyfrig Siencyn

I ystyried yr adroddiad

Pwyllgor Craffu Cymunedau 6 Chwefror 2020

YN BRESENNOL: Y Cyngorydd Elfed Roberts (Cadeirydd)
Y Cyngorydd Gethin Glyn Williams (Is-gadeirydd)

Y CYNGHORWYR: Stephen Churchman, Glyn Daniels, Elwyn Edwards, Annwen Hughes, Aled Wyn Jones, Berwyn Parry Jones, Elwyn Jones, Kevin Morris Jones, Dafydd Owen, Edgar Wyn Owen, Angela Russell, Mike Stevens, Gruffydd Williams ac Owain Williams.

SWYDDOGION: Bethan Adams (Ymgynghorydd Craffu) ac Eirian Roberts (Swyddog Gwasanaethau Democratiaeth).

HEFYD YN BRESENNOL:

Mewn perthynas ag eitemau 5 a 6 ar y rhaglen – Y Cyngorydd Catrin Wager (Aelod Cabinet Prifffyrdd a Bwrdeistrefol), Steffan Jones (Pennaeth Prifffyrdd a Bwrdeistrefol) a Peter Simpson (Rheolwr Gwasanaethau Stryd).

Mewn perthynas ag eitem 7 ar y rhaglen – Y Cyngorydd Gareth Griffith (Aelod Cabinet Amgylchedd), Gareth Jones (Pennaeth Cynorthwyol Amgylchedd) a Cara Owen (Rheolwr Cynllunio – Rheolaeth Datblygu a Gorfodaeth).

1. YMDDIHEURIADAU

Derbyniwyd ymddiheuriadau gan y Cyngorwyr Simon Glyn a Linda Morgan.

2. DATGAN BUDDIANT PERSONOL

Ni dderbyniwyd unrhyw ddatganiadau o fuddiant personol gan unrhyw aelod oedd yn bresennol.

3. MATERION BRYD

Dim i'w nodi.

4. COFNODION

Llofnododd y Cadeirydd gofnodion y cyfarfod blaenorol o'r pwyllgor hwn a gynhaliwyd ar 5 Rhagfyr, 2019, fel rhai cywir.

5. GORFODAETH STRYD

Cyflwynwyd adroddiad cynnydd yr Aelod Cabinet Prifffyrdd a Bwrdeistrefol ar yr isod:-

- Defnydd camerâu gan staff morwrol;
- Effaith newidiadau trefniadau ailgylchu;
- Cydweithio gyda siroedd eraill cyfagos i wella'r ddarpariaeth;
- Ail ystyried lefelau staffio presennol yr uned gorfodaeth stryd;
- Ehangu'r cydweithio rhyngadrannol lle mae staff eraill y Cyngor yn derbyn yr hawl dirprwyedig i orfodi ar y stryd.

Gosododd yr Aelod Cabinet y cyd-destun gan nodi:-

- Y bu'r newidiadau i'r trefniadau ailgylchu yn Nwyfor yn bositif iawn, gyda lleihad yn y casgliadau a fethwyd. Bu'r newid yn fwy problemus yn Arfon oherwydd nifer o ffactorau, gan gynnwys tywydd gwael, cerbydau'n torri a llawer mwy o wastraff yn cael ei gynhyrchu yn ystod cyfnod y Nadolig. Dymunai ymddiheuro i'r cymunedau hynny oedd wedi cael eu heffeithio a nododd ei bod yn ffyddiog bod y gwasanaeth yn llawer gwell erbyn hyn. O ganlyniad i'r anawsterau yn Arfon, gohiriwyd cyflwyno'r newidiadau ym Meirionnydd tan ar ôl y Pasg.
- O ran cydweithio gyda siroedd eraill cyfagos i wella'r ddarpariaeth, roedd yn ymddangos bod pob sir yn cyfarch y gwaith mewn ffordd wahanol, oedd yn rhoi mwy o ofyn ar y Cyngor hwn i ddatblygu ei ffordd ei hun o weithredu.
- Iddi gael y cyfle'n ddiweddar i fynd i weld y system teledu cylch cyfyng newydd. Nododd fod y system yn arbennig o dda o ran ansawdd, a bod lle i ddefnyddio'r math hwn o ddarpariaeth lawer mwy i'r dyfodol. Ychwanegodd y gofynnwyd i'r gweithwyr oedd yn rhedeg y system ddod i'r fforymau ardal i esbonio mwy am y ddarpariaeth.
- Ei bod yn hynod bwysig iddi fod cymunedau'r sir yn edrych yn lan ac yn daclus ac yn lle braf i fyw. Roedd tri rhan i hynny, sef sicrhau bod y trefniadau casglu'n dda, bod y Cyngor yn gweithio gyda gwirfoddolwyr a chymunedau i uchafu edrychiad yr ardal, a hefyd yr elfen gorfodaeth.

Ymhelaethodd y swyddogion ar gynnwys yr adroddiad ac yna gwahoddwyd yr aelodau i ofyn cwestiynau a chynnig sylwadau.

Yn ystod y drafodaeth, cyflwynwyd y sylwadau a ganlyn gan aelodau:-

- Nodwyd bod deunyddiau yn dal i ddisgyn allan o'r lorïau ailgylchu, gan eu bod yn cael eu gyrru i ffwrdd gyda'r drysau'n dal yn agored. Derbynnid bod hyn yn anochel mewn ardaloedd trefol gan nad oedd yn ymarferol cau'r drysau rhwng bob eiddo, ond dylid atgoffa'r gyrrwyr i gau'r drysau mewn ardaloedd gwledig, lle mae tai ar wasgar.
- Mynegwyd bodlonrwydd gyda'r gwasanaeth casglu newydd yn Nwyfor a nodwyd bod y sefyllfa wedi tacluso'n arw yn dilyn y newidiadau yma.
- Nodwyd bod baw ci yn dal yn broblem gynhennus ac awgrymwyd mai'r unig ffordd o ymdrin â hyn oedd drwy osod camerâu dros dro ar rai o'r llwybrau lle mae'r broblem waethaf.
- Nodwyd y dylid gwagio biniau stryd ddwywaith y dydd yn ystod gwyliau ysgol.
- Tynnwyd sylw at y ffaith bod arwyddion ffyrdd y sir yn fudr.
- Awgrymwyd y dylid gweithio gyda'r Adran Forwrol i osod arwyddion gorfodaeth ar y traethau, gan y byddai hyn yn cael effaith bositif ar yr amgylchedd, ynghyd â chynllun parchu ardal i gyd-fynd gyda'r elfen gorfodaeth.

Mewn ymateb i'r sylwadau uchod a chwestiynau gan aelodau, nodwyd:-

- Nad system ar y lorïau oedd y system teledu cylch cyfyng newydd, eithr system ar y stryd. Roedd y system yn llawer mwy digidol na'r hen drefn, gyda mwy o gamerâu, a'r rheini o well ansawdd, a olygai nad oedd angen gweithlu yn yr uned teledu cylch cyfyng bellach. Cadarnhawyd hefyd bod y gweithlu yma wedi gadael y Cyngor erbyn hyn.
- Bod colli deunyddiau o gerbydau wedi bod yn gŵyn barhaol. Cytunid y dylid cau'r drysau wrth weithio allan yn y wlad a byddai'r neges hon yn cael ei chyfleu i'r criwiau.
- Gan nad oedd y trafodaethau diweddar ynglŷn â chydweithio wedi arwain at ddatrysiad rhanbarthol, bwriedid edrych ar hyn fel adran a gwasanaeth a chynnal adolygiad Ffordd Gwynedd o ran y tîm a sut roedd y gwasanaeth yn cael ei

gyflawni, gyda'r nod o lunio strwythur newydd fyddai'n arwain at wella'r elfen o ollwng sbwriel a baw ci. Cynhaliwyd cyfarfod cychwynnol eisoes a gobeithid cyflwyno adroddiad i'r Tîm Arweinyddiaeth ym Mawrth gyda'r nod o gyflwyno'r cynllun ar y ddaear yn fuan iawn ar ôl hynny.

- O ran y broblem baw ci, bod y defnydd o gamerâu symudol, o bosib', yn rhywbeth y dylid edrych arno, er mwyn gallu bod yn fwy cadarn gyda gorfodaeth. Hefyd, roedd cynlluniau y tu allan i'r Cyngor i geisio newid ymddygiad. Byddai angen adolygu'r gorchmynion cŵn hefyd ac efallai y gellid edrych ar y cyfan fel pecyn.
- Bod yr adran yn gefnogol iawn i edrych ar ddefnydd o gerbydau trydan / hydrogen. Bwriedid ceisio adnabod pa fath o gerbydau fyddai'r Cyngor eu hangen, o ystyried natur wledig y sir. 'Roedd trydan yn sicr yn opsiwn o ran y fflyd fechan, ond roedd hynny'n fwy anodd o ran y cerbydau casglu sbwriel. Roedd yr adran yn cadw golwg ar y gwaith o dreialu cerbydau hydrogen oedd yn digwydd yn yr Alban ar hyn o bryd. Nodwyd hefyd y cyflwynwyd bid am grant o'r Gronfa Economi Gylchol.
- Bod gan yr adran drefn o lanhau strydoedd oedd yn cynnwys gwagio biniau stryd. Os oedd y glanhawyr stryd yn yr ardal, byddent yn gwagio'r biniau, hyd yn oed os ond yn chwarter neu hanner llawn. Gofynnwyd i'r aelodau gysylltu pe byddent yn gweld enghreifftiau lle nad oedd hyn yn digwydd. Nodwyd ymhellach fod bwriad i adolygu'r trefniadau glanhau stryd ar draws y sir. Cyhoeddwyd dogfen newydd gan Lywodraeth Cymru oedd yn manylu ar sut y dylid mynd ati i lanhau strydoedd, ac efallai bod hyn yn gyfle i edrych ar sut roedd y gwasanaeth yn ymateb mewn rhai llefydd, megis Llanberis.
- Y darparwyd chwech o gamerâu ar gyfer y Tîm Morwrol ar gost o £550 yr un, a chan fod gan y staff hynny bwerau gorfodaeth i gosbi pobl am daflu ysbwriel neu ganiatáu i'w cŵn faeddu, bod cyfleoedd iddynt gynorthwyo gyda'r gwaith bwrdeistrefol.
- Bod y camerâu cylch cyfyng yn weithredol yng Nghaernarfon, Bangor, Porthmadog a Phyllheli, ond y derbynid ceisiadau o ardaloedd eraill hefyd. Roedd yr heddlu a'r cynghorau tref / dinas perthnasol yn cyfrannu tuag at gost rhedeg y system.
- Y cytunid bod angen adolygu'r trefniadau gwagio biniau stryd ar wahanol adegau o'r flwyddyn, e.e. ar ŵyl banc ac yn ystod yr haf, yn arbennig felly yn yr ardaloedd hynny sy'n cael llawer o bwysau yn y cyfnodau yma.
- Bod cyfrifoldeb ar y gwasanaeth i lanhau arwyddion ffyrdd ac y byddent yn mynd i'r afael â hyn.
- Y byddai'r Adran yn trafod ymhellach gyda'r Tîm Morwrol o ran cyfarch materion yn ymwneud â gorfodaeth ar draethau.

PENDERFYNWYD derbyn yr adroddiad gan nodi'r sylwadau.

6. YMATEB I ARGYMHELLION YMCHWILIAD CRAFFU GORFODAETH GWASTRAFF

Cyflwynwyd adroddiad cynnydd yr Aelod Cabinet Priffyrdd a Bwrdeistrefol ar weithredu argymhellion yr Ymchwiliad Craffu Gorfodaeth Stryd yn y categorïau canlynol:-

- Gweithredu'n syth;
- Cydweithio yn y tymor canolig gyda gwasanaethau / partneriaid eraill er gweithredu'r argymhellion.

Gosododd yr Aelod Cabinet y cyd-destun gan nodi:-

- Y dymunai ddiolch i'r Rheolwr Gwasanaethau Stryd am ei holl waith yn y maes hwn.

- Bod y gwaith yn amlygu'r ffaith bod sicrhau trefniadau casglu da, cydweithio gyda chymunedau, a gorfodaeth, yn uchafu edrychiad y sir er budd pawb.
- O ganlyniad i gyflwyno'r drefn gasglu newydd yn Nwyfor ac Arfon, gohiriwyd dod â'r pwerau gorfodi i mewn oherwydd pwysigrwydd darparu gwasanaeth cywir cyn edrych ar orfodi.
- Bod yr adroddiad yn rhoi cryn sylw i Fangor. Cychwynnwyd cydweithio gyda gwahanol bartneriaid, a sefydlwyd Grŵp Ffocws ar Fangor, oedd yn gweithio gydag Undeb y Myfyrwyr a'r Brifysgol, gyda'r heddlu'n rhan o'r cyfarfod cyntaf hefyd. Roedd yr Adran yn rhan o Grŵp Delwedd Bangor hefyd, sef grŵp ehangach oedd yn edrych ar edrychiad y ddinas.
- Y bwriedid treialu sticeri 'QR codes' yn yr ardaloedd myfyrwyr ym Mangor Uchaf, ac o bosib' Hiraef hefyd, a gobeithid y byddai yna ddiweddariad o ran amserlen hynny yn fuan.
- Bod llawer o waith y gellid ei wneud o ran hyrwyddo'r gwasanaethau oedd yn cael eu cynnig ac o ran newid ymddygiad.
- Bod angen i'r Cyngor gyrraedd targed ailgylchu o 64% erbyn Mawrth eleni, gyda'r targed yn codi i 70% ar ôl hynny.
- Ei bod yn awyddus i ddatblygu rhaglen ymgysylltu a chyfathrebu gyda'r Uned Gyfathrebu fel bod modd mynd allan i'r cymunedau i siarad gyda phobl a chodi ymwybyddiaeth a dealltwriaeth o faterion gwastraff.

Ymhelaethodd y swyddogion ar gynnwys yr adroddiad ac yna gwahoddwyd yr aelodau i ofyn cwestiynau a chynnig sylwadau.

Yn ystod y drafodaeth, cyflwynwyd y sylwadau a ganlyn gan aelodau:-

- Croesawyd argymhellion yr ymchwiliad craffu. Nodwyd bod y swyddogion wedi cymryd sylw o farn aelodau'r ymchwiliad a chredid y byddai gweithredu'r argymhellion hynny yn gwneud gwahaniaeth i'r gwasanaeth ac i'r amgylchedd ar gyfer y trigolion.
- Nodwyd bod tueddiad i wyro tuag at Fangor, ond yno roedd y problemau dwysaf oherwydd y boblogaeth myfyrwyr a daearyddiaeth y ddinas.
- Pwysleisiwyd bod angen i Wynedd fod yn bencampwyr ailgylchu. Roedd hyn yn mynd i gymryd mwy o fuddsoddiad, ond nid oedd dewis arall. Roedd y Cyngor yn gwneud gwaith da iawn yn y maes, ond roedd angen gwneud ychydig mwy eto.
- Mynegwyd pryder y byddai dirywio pobl yn arwain at gynnydd mewn tipio slei bach, yn enwedig yn y wardiau cefn gwlad.
- Canmolwyd y gwaith da yn y ganolfan ailgylchu yn Ffridd Rasys a gofynnwyd i'r pennaeth gyfleu'r neges honno i'r gweithwyr.
- Diolchwyd i'r adran gwasanaeth brys sy'n delio â thipio slei bach a biniau stryd sy'n orlawn.

Mewn ymateb i'r sylwadau uchod a chwestiynau gan aelodau, nodwyd:-

- Mai diben cyflwyno dirwyon am waredu ar y diwrnod anghywir neu yn y ffordd anghywir oedd targedu lle mae problemau, yn hytrach na cheisio dal pobl allan. Lluniwyd polisi oedd yn annog cyswllt yn y lle cyntaf, gyda swyddog yn ymweld â thŷ lle'r oedd problem i weld oedd modd cynnig gwasanaeth ychwanegol. 'Roedd 3-4 cam pellach yn y polisi a'r unig bobl fyddai'n cael ei dirwyo fyddai'r sawl fyddai'n gallu cydymffurfio, ond yn gwrthod gwneud hynny. Byddai'n rhaid edrych ar leoliadau yn unigol gan bwysu a mesur o ran yr elfen risg a'r ddelwedd roedd y bin yn roi o'i adael ar y stryd. Derbynnid nad oedd opsiwn mewn llawer o lefydd ond rhoi'r biniau ar y stryd a byddai'r gwasanaeth yn gweithio gyda'r trigolion yn yr ardaloedd anodd o ran ceisio datrysiaid.

- Y cydnabyddid bod angen gwneud mwy i hybu'r gwasanaeth casgliadau clinigol. Efallai bod cyfle i gynnig y gwasanaeth ail-ddefnyddio clytiau i rieni wrth iddynt gofrestru genedigaeth eu plentyn, a gellid tynnu sylw gofawr at y gwasanaeth yn ogystal.
- Y byddai'r Cyngor yn cael dirwy eithaf sylweddol pe bai'n methu cyrraedd y targed ailgylchu presennol o 64% ac roedd yna gryn dipyn o waith i'w wneud i gyrraedd y targed o 70% erbyn Mawrth 2025.
- Y byddai'n fuddiol i unrhyw un ddod i Gaergylchu, neu un o'r canolfannau ailgylchu eraill, i weld y prosesau sy'n digwydd yno.
- Bod sawl cymuned yng Ngwynedd wedi mynegi diddordeb mewn bod yn gymuned ddi-blastig, a gofynnwyd i'r aelodau gysylltu â'r gwasanaeth am gymorth a chefnogaeth petai cymuned o fewn eu wardiau yn dymuno mynd symud i'r cyfeiriad hwnnw.
- Bod yr adran yn darparu gwasanaeth casglu gwastraff masnachol i fusnesau. Credid bod 2221 o fusnesau'r sir yn derbyn gwasanaeth casglu gwastraff gweddilliol ac ailgylchu gan y Cyngor ar hyn o bryd. Roedd y gwasanaeth yn ceisio gwella'r ganran ailgylchu, ac roedd gwaith i'w wneud o ran, e.e. rhoi cymorth i feysydd carafanau i symud yr agenda yn ei flaen. Roedd perfformiad ailgylchu'r gwasanaeth masnachol yn 48%, felly ychydig yn is na'r elfen ddomestig. Roedd Llywodraeth Cymru yn cymryd camau i wella a rhoi mwy o bwyslais ar y sector fusnes yn gyffredinol, ac roedd hynny'n rhywbeth i edrych arno'r flwyddyn nesaf.
- Nad oedd y defnydd o ganolfan ailgylchu Blaenau Ffestiniog gan drigolion o Gonwy yn cael ei fonitro, ond efallai bod hyn yn rhywbeth i edrych arno, ynghyd â'r defnydd o Ganolfan Ailgylchu Bangor gan drigolion o Gonwy a Môn. Nodwyd hefyd y gallai'r ffaith bod Conwy yn codi tâl am waredu eitemau yn eu canolfannau ailgylchu gael effaith ar y defnydd o'r safleoedd ym Mlaenau Ffestiniog a Bangor.
- Na ragwelid y byddai cyflwyno dirwyon yn arwain at gynnydd mewn tipio slei bach, ond bod hyn yn rhywbeth yn sicr i'w gadw mewn cof.
- Fel rhan o'r adolygiad o'r trefniadau glanhau strydoedd, byddai'n rhaid buddsoddi mewn biniau amlbwrpas, fyddai'n caniatáu gwahanu papur, caniau a phlastig, fel bod modd ailgylchu'r deunyddiau hynny.
- Y gallai gosod biniau stryd mewn cilfannau fod yn broblemus gan fod hynny'n annog pobl i waredu'n anghyfreithlon o gwmpas y biniau. Y neges fyddai i bobl fynd a'u sbwriel adre gyda hwy a'i roi yn y bin cywir, ond roedd yn rhywbeth i'w adolygu wrth symud ymlaen gyda'r agenda glanhau strydoedd.
- Nad oedd ail-gyflwyno'r cynllun sgipiau cymunedol yn opsiwn oherwydd rheoliadau Cyfoeth Naturiol Cymru o ran trwyddedu ayb, ac er bod y sgipiau wedi bod yn adnodd defnyddiol yn y gorffennol, bu cryn gamddefnydd ohonynt.
- Bod y gwasanaeth casgliadau swmpus yn gyfle i drigolion sy'n methu cyrraedd y canolfannau ailgylchu gael gwared o eitemau. Roedd y Cyngor yn ei gynnig fel gwasanaeth unwaith bob bythefnos a chaniateid casgliad o hyd at 5 eitem ar y tro am un ffi o £25. Derbynnid dros 4000 o geisiadau mewn blwyddyn, ac roedd yr eitemau swmpus yn cael eu hailgylchu, yn wahanol i'r hyn fyddai'n digwydd i'r deunydd o'r sgipiau cymunedol, fyddai'n mynd i dirlenwi. Eglurwyd bod modd i bobl drefnu casgliad swmpus drwy app Gwynedd a nodwyd y bwriedid rhoi mwy o hysbysrwydd i'r gwasanaeth sydd ar gael.
- Yn ddibynnol ar lwyddiant y treial gyda'r sticeri 'QR codes', gellid edrych ar osod y sticeri ar finiau'n gyffredinol, gan hefyd drafod y math hwn o gynllun gyda siopau prydau parod, ac ati.
- Y cynhaliwyd trafodaethau gyda busnesau ym Mangor mewn ymgais i'w hannog i ddefnyddio llai o bolystyren ar gyfer pecynnu bwydydd, a bod rôl hefyd o fewn y gymuned i fod yn gweithio hefo'r busnesau yn hyn o beth.

PENDERFYNWYD

(a) Derbyn yr adroddiad gan nodi'r sylwadau.

(b) Gofyn i'r gwasanaeth drefnu i aelodau'r pwyllgor ymweld â Chaerylchu i ddysgu mwy am y prosesau sy'n digwydd yno.

7. CYNLLUNIO A'R CYNLLUN DIRPRWYO (ADRODDIAD MONITRO AR WEITHREDIAD Y CYNLLUN DIRPRWYO NEWYDD)

Cyflwynwyd adroddiad monitro'r Aelod Cabinet Amgylchedd ar weithrediad y Cynllun Dirprwyo newydd ar gyfer ceisiadau cynllunio.

Gosododd yr Aelod Cabinet y cyd-destun gan nodi bod hwn yn fater oedd wedi bod yn fyw ac yn newid, a bod yr adroddiad yn rhoi darlun i'r aelodau o'r hyn oedd wedi digwydd, beth oedd wedi newid a beth oedd y drefn.

Ymhelaethodd y swyddogion ar gynnwys yr adroddiad ac yna gwahoddwyd yr aelodau i ofyn cwestiynau a chynnig sylwadau.

Yn ystod y drafodaeth, cyflwynwyd y sylwadau a ganlyn gan aelodau:-

- Mynegwyd pryder ynglŷn â'r trefniadau ymgynghori gyda'r AHNE ar y sail y byddai'n fwy democrataidd petai'r sylwadau ar geisiadau cynllunio yn dod gan Gyd-bwyllgor Ymgynghorol AHNE Llŷn, yn hytrach na gan y Swyddog AHNE. Nodwyd ymhellach y bu gwrthdaro rhwng y swyddogion ac aelodau'r cyd-bwyllgor ynglŷn â sawl cais cynhennus.
- Mynegwyd pryder ynglŷn â'r niferoedd ceisiadau cynllunio sy'n cael eu penderfynu drwy'r drefn ddirprwyedig, o gymharu â'r nifer sy'n dod gerbron y Pwyllgor Cynllunio, e.e. yn Hydref 2019, penderfynwyd ar 107 o geisiadau gan y swyddogion o gymharu â 3 gan y pwyllgor. Deellid bod gan yr aelod lleol yr hawl i alw unrhyw gais i mewn i'r pwyllgor, ond yn aml roedd yr aelod yn methu'r cais ac felly'n colli'r cyfle i'w alw i mewn. Nodwyd hefyd, oherwydd daearyddiaeth Gwynedd, bod y math o geisiadau a dderbynnid yma yn wahanol i'r hyn a dderbynnid yn yr ardaloedd poblog megis Caerdydd, Abertawe a chymoedd y De. Bu sôn hefyd bod cyflwyno llai o geisiadau i bwyllgor yn lleihau llwyth gwaith yr aelodau, ond roedd yr aelodau'n cael eu talu am wneud y gwaith hynny.
- Nodwyd mai'r hyn oedd yn bwysig oedd bod y ceisiadau sy'n dod gerbron y Pwyllgor Cynllunio yn rhai sy'n werth eu trafod, a chroesawyd y lleihad yn nifer y cyfarfodydd ac yn nifer y ceisiadau a oedd yn dod gerbron y pwyllgor.
- Nodwyd ei bod yn fwy anodd erbyn hyn i'r aelodau weld y rhestr wythnosol o geisiadau cynllunio oherwydd newidiadau TG, a phwysleisiwyd bod rhaid i'r aelodau fod yn ymwybodol o'r ceisiadau sydd i law er mwyn gallu bod yn rhagweithiol o ran cyfleu'r teimlad lleol ar y ceisiadau hynny.
- Nodwyd y dylai'r aelodau hefyd dderbyn rhestr o'r ceisiadau a benderfynwyd drwy'r drefn ddirprwyo.
- Nodwyd bod Môn wedi gwneud elw o 5.9% y llynedd ar ffioedd cynllunio (sef gwariant net o £767,000 ac incwm o £812,000) ond bod Gwynedd wedi gwneud colled o 51.9% (sef gwariant net o £1,097,000 ac incwm o £528,000).
- Pwysleisiwyd y dylai unrhyw gais i newid amod(au) ar gais cynllunio a ganiatawyd gan y Pwyllgor Cynllunio gael ei gyfeirio'n ôl i'r pwyllgor yn otomatig, yn enwedig os yw'r newid yn rhywbeth allai fod yn gynhennus.
- Mynegwyd pryder ynglŷn ag anallu'r cyhoedd ac aelodau i gysylltu â swyddogion cynllunio dros y ffôn.

Mewn ymateb i'r sylwadau uchod a chwestiynau gan aelodau, nodwyd:-

- O ran yr AHNE, bod yna gytundeb lefel gwasanaeth yn ei le. Roedd y Swyddog AHNE yn broffesiynol ac yn annibynnol o'r gwasanaeth cynllunio, fel pob ymgynghorai arall. Roedd dyletswydd ar y swyddogion cynllunio i asesu'r hyn y gofynnid iddynt ei wneud yn ôl y ddeddf, ac felly roeddent yn gwneud hynny yn nghyd-destun y sylwadau a dderbynnid gan y Swyddog AHNE. Nid oedd dyletswydd statudol i ymgynghori gyda'r AHNE, ond gwneid hynny oherwydd pwysigrwydd y berthynas waith rhwng y ddwy uned. Ni chredid bod rhaid ymgynghori gyda'r Cyd-bwyllgor, er bod croeso iddynt gyflwyno sylwadau ar geisiadau, a chredid bod y dyletswydd i warchod yr AHNE yn cael ei wneud gan y swyddogion cynllunio a'r Swyddog AHNE.
- Bod y cynllun dirprwyo presennol yn deillio o waith ymchwiliad craffu a wnaed ar ran y pwyllgor hwn, a'i fod hefyd yn deillio o argymhelliad y pwyllgor hwn i'r Aelod Cabinet addasu'r cynllun dirprwyo. Ar y pryd, cytunwyd bod gormod o lawer o geisiadau cynllunio yn cael eu cyflwyno i'r Pwyllgor Cynllunio, ac effaith newid y cynllun dirprwyo oedd sicrhau mai ond y ceisiadau oedd wir angen penderfyniad pwyllgor oedd yn cael eu cyflwyno. Roedd perthynas pob aelod gyda'r Gwasanaeth Cynllunio yn hynod bwysig o ran ceisiadau cynllunio, ac roedd gan bob un ohonynt yr hawl i gyfeirio cais cynllunio i bwyllgor, beth bynnag oedd natur y cais. Roedd y newid wedi dod â'r Cyngor hwn i sefyllfa debyg i lawer o awdurdodau eraill, gyda thua 6% o'r ceisiadau yn cael eu penderfynu gan y Pwyllgor Cynllunio bob blwyddyn. Nodwyd ymhellach ei bod yn beryg' edrych ar ystadegau cyfnod byr o gyfarfodydd pwyllgor i ystyried pa benderfyniadau oedd yn cael eu gwneud, a'i bod yn bwysig edrych ar y ffigurau dros gyfnod o flwyddyn. Fel enghraifft o hyn, nodwyd o bosib' nad oedd yr union benderfyniadau i wrthod neu i ganiatáu'r 3 cais a gyflwynwyd i'r pwyllgor yn Hydref y llynedd wedi mynd allan am ddau fis arall am wahanol resymau. Nodwyd ymhellach y cydnabyddid bod datblygiad mawr yng Ngwynedd yn wahanol iawn i ddatblygiad mawr yng Nghaerdydd, er enghraifft, a dyna pam y bu i'r ymchwiliad craffu edrych ar esiamplau o gynlluniau dirprwyo mewn ardaloedd mwy tebyg i Wynedd. Gan fod yr ystadegau'n dangos bod oddeutu 94% o geisiadau'r awdurdodau hynny yn cael eu penderfynu gan y drefn ddirprwyo, roedd y newidiadau yn sgil y cynllun dirprwyo newydd yng Ngwynedd yn mynd â'r Cyngor hwn i'r un math o le ag awdurdodau cynllunio oedd yn eithaf tebyg i Wynedd o ran cymeriad. Nodwyd hefyd y derbynnid y sylw o ran llwyth gwaith yr aelodau, ond bod nifer uchel o geisiadau gweddol fach eu natur wedi bod yn dylanwadu ar y nifer o gyfarfodydd y Pwyllgor Cynllunio a hyd y cyfarfodydd hynny.
- Bod y Gwasanaeth Cynllunio wedi bod trwy gyfnod hynod o heriol yn trosglwyddo i system TG newydd tra bo'r gwaith dydd i ddydd yn dal i orfod mynd yn ei flaen. Cydnabyddid bod yna ambell i broblem wedi bod, ond roedd y gwasanaeth yn hyderus y byddai'r system newydd yn dod â budd i'r trigolion, yr aelodau a'r gwasanaeth yn yr hir dymor. Cadarnhawyd bod y rhestr wythnosol o geisiadau cynllunio yn dal ar gael i'r aelodau, ac nad oedd bwriad i newid hynny. O'r wythnos ganlynol ymlaen, bwriedid gyrru linc at yr aelodau i'w hatgoffa bod rhestr newydd o geisiadau wedi'i chyhoeddi, a nodwyd hefyd y byddai'r gwasanaeth yn trefnu hyfforddiant ar gyfer unrhyw un oedd yn cael trafferth dod o hyd i'r rhestrau.
- Bod cyfanswm y ffioedd cynllunio am y flwyddyn yn llwyr ddibynnol ar y mathau o geisiadau a dderbynnid, oherwydd y gallai rhai mathau o geisiadau, e.e. ceisiadau am archfarchnadoedd a datblygiadau tai o faint sylweddol, ddod â ffioedd llawer uwch i mewn nag eraill. Gan hynny, nid oedd cymharu ffioedd gwahanol awdurdodau yn gymhariaeth o berfformiad un yn erbyn y llall.
- Y credid mai'r ffordd orau ymlaen gyda cheisiadau i newid amod(au) ar gais cynllunio a ganiatwyd gan y pwyllgor fyddai delio â phob achos wrth iddo godi. Roedd y rhestr wythnosol a'r ymgynghori yn dod gerbron yr aelodau ac yn datgan yn glir bod yna newid amod. Hefyd, gallai'r hyn a ystyrid yn gynhennus gan y swyddogion fod yn wahanol i'r hyn a ystyrid yn gynhennus yn ardal leol y cais, ac felly, roedd y swyddogion yn ddibynnol iawn ar yr aelod lleol i fod yn baromedr o'r

teimlad yn lleol. Hefyd, roedd cyfrifoldeb ar yr aelod lleol i gyd-drafod y ffordd ymlaen gyda'r swyddog.

- Y derbynnid y sylw ynglŷn ag anhawster cysylltu â swyddogion cynllunio, a bod trafodaethau ar y gweill i weld beth ellid ei wneud i wella'r drefn.
- Bod rhestr wythnosol o benderfyniadau dirprwyedig ar gael ar y wefan eisoes.
- Bod y Swyddog AHNE ac ymgynghorwyr mewnol a statudol eraill yn rhoi barn broffesiynol o safbwynt eu gofynion technegol proffesiynol hwy eu hunain. Nid oeddent yn gwneud asesiad yn erbyn y polisïau cynllunio, a rôl y swyddogion cynllunio oedd hynny. Gan hynny, nid oedd gwrthwynebiad i gais gan ymgynghorydd yn golygu ei fod yn wrthwynebiad ar sail cynllunio.

Nododd aelod na ymgynghorwyd ag ef ar gais cynllunio fel aelod lleol yn ardal y Parc Cenedlaethol. Nododd aelod o'r pwyllgor, oedd hefyd yn aelod o'r Awdurdod Parc, y byddai'n codi'r mater ar ei ran.

Nododd aelod ei fod yn cael trafferth dod o hyd i union leoliad yr AHNE ar fap manwl. Nododd na ymgynghorwyd â'r Swyddog AHNE ar gais cynllunio diweddar ym Mwlch Bridin, oedd yn ymylu ar yr AHNE, a'i fod wedi'i siomi nad oedd sylw gan y swyddog ar gais oedd yn amharu ar y rhan helaethaf o Fae Porthdinllaen.

PENDERFYNWYD argymell:

- (a) **Parhau i weithredu'r drefn ymgynghori statudol a defnyddio y templedi llythyrau newydd er mwyn ymgynghori ac i fonitro'r sefyllfa gyda'r swyddfa gefn newydd ac adolygu fel bo angen.**
- (b) **Parhau i ymgynghori gyda'r Uned AHNE fel sydd yn digwydd yn bresennol.**
- (c) **Parhau gyda darparu rhaglen o hyfforddiant perthnasol yn rheolaidd.**
- (ch) **Lleihau nifer y Pwyllgorau Cynllunio o 15 y flwyddyn i 12 y flwyddyn a monitro sut mae hyn yn gweithredu dros gyfnod o flwyddyn ac i fod yn weithredol yn y flwyddyn ariannol nesaf.**

Dechreuodd y cyfarfod am 10:15yb a daeth i ben am 12:15yp.

Eitem 7

1

ADRODDIAD I: PWYLLGOR CRAFFU CYMUNEDAU (TROSEDD AC ANHREFN)
AWDURDOD LLEOL GWYNEDD

DYDDIAD: 22 HYDREF 2020

ADRODDIAD GAN: Y CYNGHORYDD DAFYDD MEURIG
(SWYDDOG CEFNOGI - CATHERINE E ROBERTS)

PWNC: DIWEDDARIAD BLYNYDDOL GAN Y BARTNERIAETH
DIOGELWCH CYMUNEDOL (GWYNEDD A MÔN)

1.00	PWRPAS YR ADRODDIAD
1.01	Rhoi trosolwg i Aelodau o weithgareddau Partneriaeth Diogelwch Cymunedol (PDC) Gwynedd a Môn yn ystod 2019-20, a'r datblygiadau ar gyfer 2020-21.
2.00	CEFNDIR
2.01	<p>Mae gofyn i'r Bartneriaeth Diogelwch Cymunedol adrodd yn ffurfiol i'r pwyllgor hwn bob blwyddyn er mwyn cyflwyno trosolwg. Mae hyn yn sicrhau bod y Bartneriaeth yn cyflawni ei hymrwymiaadau yn unol ag adrannau 19 a 20, Deddf Heddlu a Chyfiawnder Troseddol 2006.</p> <p>Dyletswydd y pwyllgor yw craffu gwaith y Bartneriaeth, yn hytrach na gwaith yr aelodau (cyrff) unigol.</p>
2.02	<p>Mae dyletswydd statudol ar Awdurdodau Lleol yn unol â Deddf Trosedd ac Anhrefn 1998, a'r diwygiadau dilynol yn sgîl Deddf Heddlu a Chyfiawnder Troseddol yn 2002 a 2006 i weithio mewn partneriaeth gyda'r Heddlu, y Gwasanaeth Iechyd, y Gwasanaeth Prawf a'r Gwasanaeth Tân ac Achub, i ymdrin â'r rhaglen diogelwch cymunedol leol. Dyma'r prif asiantaethau sy'n ffurfio'r Bartneriaeth Diogelwch Cymunedol.</p> <p>Yn wreiddiol, galwyd partneriaethau diogelwch cymunedol yn bartneriaethau trosedd ac anhrefn, ac er bod yr enw wedi'i newid, nid yw'r cyfrifoldebau, maent yn parhau i fod -</p> <ul style="list-style-type: none">• Throsedd ac Anhrefn• Camddefnyddio Sylweddau• Lleihau Aildroseddu• Cyflwyno asesiad strategol i adnabod blaenoriaethau (gwaith sydd bellach yn cael ei wneud yn rhanbarthol)• Rhoi cynlluniau ar waith i ymdrin â'r blaenoriaethau hyn (mae cynllun bellach yn bodoli ar sail ranbarthol a lleol)
2.03	Mae partneriaeth wedi bodoli yn Ynys Môn a Gwynedd ers 1998. Fodd bynnag, mae wedi gweithredu fel Partneriaeth ddwy-sir ers nifer o flynyddoedd bellach.

3.00	BLAENORIAETHAU/DOGFENNAU'R BARTNERIAETH AR GYFER CRAFFU
3.01	<p>Mae'r bartneriaeth yn gweithio'n unol â chynllun blynyddol, sy'n seiliedig ar gynllun rhanbarthol tair blynedd.</p> <p>Atodir –</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cynllun blynyddol 2019 -20 y bartneriaeth – yn dangos sefyllfa pob gweithred ar ddiwedd y flwyddyn. • Cynllun cyfredol y bartneriaeth, sydd mewn lle ers Ebrill flwyddyn yma.
3.02	<p>Mae saith blaenoriaeth yn denu sylw'r Bartneriaeth. Mae'r blaenoriaethau hyn yn seiliedig ar asesiad strategol. Y blaenoriaethau yw -</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lleihau troseddau a chanddynt ddiodefwr (troseddau meddiangar yn unig) • Lleihau Ymddygiad Gwrthgymdeithasol • Cefnogi pobl fregus i'w hatal rhag bod yn ddiodefwr trosedd • Codi hyder i adrodd am ddigwyddiadau o gam-drin domestig • Codi hyder i adrodd am gam-drin rhywiol • Mynd i'r afael â chamddefnyddio sylweddau yn yr ardal • Lleihau Aildroseddu
4.00	TROSOLWG O LEFELAU TROSEDDU DROS Y CYFNOD ADRODD -
	<ul style="list-style-type: none"> • Wrth fesur lefelau trosedd, mae'n bwysig bod gennym sail ar gyfer cofnodi, sy'n caniatáu cymhariaeth â phersbectif. Mae'r Swyddfa Gartref (SG) yn monitro lefelau troseddau ar draws holl heddluoedd y DU. Un o'r paramedrau maen nhw'n eu defnyddio i gynnal trosolwg yw cynghrair gymhariaeth o fath, sef <i>grwpiau mwyaf tebyg</i> (GMT). Mae'r SG yn llunio grwpiau o Siroedd, lle mae'r ddemograffeg mor debyg, y byddai disgwyl i lefelau troseddu fod yn debyg iawn hefyd. • Mae'r ddwy Sir yn amrywio o gwmpas y cyfartaledd ar gyfer ein GMT - gydag amrywiadau'n cael eu dadansoddi ymhellach, os a phryd mae angen. • Mae'r Heddlu'n edrych ar ffigurau trosedd yn gyson, ac yn adolygu pob newid yn rhanbarthol ac yn lleol. Mae unrhyw newidiadau sylweddol yn destun dadansoddiad pellach. Yna bydd meysydd problemus yn cael eu hadolygu, gyda chynlluniau Plismona ar waith i fynd i'r afael â'r materion. Mae dulliau plismona lleol yn cynnwys gosod adnoddau bob dydd i fynd i'r afael â materion wrth iddynt ddod i'r amlwg. • Mae'r Bartneriaeth yn derbyn data ar lefelau troseddu bob chwarter, a bydd y dulliau 'meddal' neu dymor hir o fynd i'r afael â thueddiadau trosedd yn sail i'r cynllun partneriaeth. (Yn ystod y cyfnod cloi, derbyniwyd data ar sail 2-3 wythnos). Y data a ddefnyddiwn yn gyffredinol yw data cymhariaeth rhwng y cyfnod yn y flwyddyn gyfredol, a'r un cyfnod yn y flwyddyn flaenorol, er yr edrychir ar dueddiadau 5 mlynedd hefyd fel yr angen. • Mae gan y Bartneriaeth ddyletswydd statudol i ymateb i asesiad strategol o dueddiadau trosedd, a pharatoi cynllun yn seiliedig ar yr asesiad hwn. Ar hyn o bryd, cynhelir yr asesiad ar sail ranbarthol, gyda chynllun 3 blynedd ar waith, ac yna mae'n hidlo i lawr i gynllun blwyddyn fwy lleol.

	<ul style="list-style-type: none"> • Yn gynnar yn y flwyddyn hon, oherwydd y sefyllfa cloi, gostyngodd y niferoedd o droseddau, o bob math, a adroddwyd i'r Heddlu. Roedd hyn wrth gwrs, i'w weld ledled y Wlad. Roedd y gostyngiad mwyaf sylweddol mewn troseddau meddiangar o bob math, a throseddau treisgar. Roedd troseddau yn gyffredinol wedi gostwng 29% ar draws Gogledd Cymru ym mis Mai eleni, ychydig yn llai yn Ynys Môn a Gwynedd (29% yw'r cyfartaledd). Ddiwedd mis Mehefin trwy fis Gorffennaf, dechreuodd y ffigurau troseddau a gofnodwyd cynyddu, ac erbyn canol mis Medi roeddent yn dychwelyd i gyfraddau cyn y cyfnod cloi. Fodd bynnag, mae bron pob math o drosedd yn dal yn is na'r adeg hon y llynedd gyda rhai, trais gydag anafiadau a throseddau meddiangar, yn sylweddol is. Ond mae rhai mathau o droseddau wedi gweld cynnydd; Mae troseddau domestig bellach yn dychwelyd i gyfraddau cyn cloi, y rhagwelwyd, ac mae ymyriadau wedi'u rhoi ar waith yn ystod yr ychydig fisoedd diwethaf i fynd i'r afael â hyn. • Dau faes lle gwelir niferoedd cynyddol yw stelcio ac aflonyddu, a throseddau casineb. Mae dadansoddiad pellach wedi dangos bod y cynnydd mewn stelcio ac aflonyddu yn bennaf oherwydd fod troseddau rheoli gorfodol, nawr yn cael eu cofnodi yn y categori aflonyddu a hefyd y cynnydd mewn adroddiadau o aflonyddu yn digwydd ar gyfryngau cymdeithasol a thrwy apiau negeseuon. Mae'r Bartneriaeth yn edrych i baratoi ymgyrch ymwybyddiaeth o ran defnyddio platfformau cyfryngau cymdeithasol yn briodol. Yn yr un modd, mae'r cynnydd mewn troseddau casineb (er bod y niferoedd yma'n isel iawn) wedi bod yn gysylltiedig i raddau helaeth â thensiynau rhwng unigolion sy'n arwain at gam-drin geiriol, sydd yn anffodus yn cael ei weld ledled y Wlad wrth fod symudiadau pobl yn ystod cyfyngiadau Covid yn gallu achosi ffrithiant. Mae'r Heddlu'n ymateb i bob adroddiad o droseddau casineb ac ymchwilir iddynt yn llawn.
5.00	2019 -20
5.01	<ul style="list-style-type: none"> • Mae'n werth nodi bod y bartneriaeth diogelwch Cymunedol bellach wedi bodoli ers 22 mlynedd, yn ddiweddarach, fel partneriaeth dwy Sir. Mae'r newidiadau y mae'r bartneriaeth wedi'u hwynebu dros y blynyddoedd yn niferus. Yn wir, gellir dweud nad yw'r dirwedd heddiw yn edrych dim byd tebyg i'r hyn a fodolai ym 1998, pan ddaeth PDC yn ofyniad statudol. • Yr hyn sydd heb newid fodd bynnag yw ymrwymiad ac ymgysylltiad yr holl bartneriaid. Mae presenoldeb da bob amser mewn cyfarfodydd chwarterol, ac nid yw un cyfarfod wedi'i ganslo mewn dros 20 mlynedd - hyd at gyfyngiadau diweddar Covid 19. • Mae partneriaid ac Aelodau Lleol sy'n mynychu'r cyfarfodydd yn cyfrannu'n gadarnhaol, ac mae data chwarterol ar ffigurau troseddau a diweddariad ar ein cynlluniau ar gael ym mhob cyfarfod. • Mae pob aelod cyfrifol o'r bartneriaeth yn cyfrannu'n ariannol i gael dadansoddwyr partneriaeth, fel y gellir darparu data rheolaidd er mwyn gallu gwneud penderfyniadau ar sail tystiolaeth.

	<ul style="list-style-type: none"> • Rhestrir rhai o'r prif newidiadau mae'r bartneriaeth wedi, ac yn parhau i'w hwynebu isod. <ul style="list-style-type: none"> ○ Colli grantiau lleol - mae'r holl grantiau a fyddai cynt yn dod i'r bartneriaeth, naill ai wedi dod i ben, neu wedi symud i fod yn grant ranbarthol ac yn cael ei rheoli ar sail Gogledd Cymru. Fodd bynnag, trwy sicrhau ein bod yn chwarae ein rhan yn y strwythur ranbarthol, mae arian yn dal i gael ei sicrhau yn lleol, gan gynnwys cyllid ychwanegol yn y 18 mis diwethaf ar gyfer cam-drin domestig / trais rhywiol a chamddefnyddio sylweddau, yng Ngwynedd ac Ynys Môn. ○ Colli cydlynwyr lleol - collwyd rhai swyddi oherwydd bod cyllid wedi'i dynnu'n ôl, daeth eraill yn adnodd ranbarthol. Fodd bynnag, trwy gynnal aelodaeth agos a phwrpasol o'r grwpiau ranbarthol, rydym yn hyderus bod anghenion lleol wedi'u hymgorffori ym mhob cynllun a gweithgaredd ranbarthol. ○ Y prif heriau yr ydym i gyd yn eu hwynebu wrth gwrs, yw wyneb newidiol troseddu yn ein cymunedau heddiw. Er bod Gwynedd ac Ynys Môn yn parhau i fod ymhlith y lleoedd mwyaf diogel i fyw, rydym yn wynebu'r un materion â phob ardal arall yn y DU. Mae troseddau heddiw yn bellgyrhaeddol a chymhleth, gyda'r defnydd o dechnoleg yn galluogi lefel o droseddau ecsbloetiol y gellir dadlau, na welwyd o'r blaen. Mae gangiau troseddau cyfundrefnol yn bodoli ledled y DU, y rhan fwyaf yn ymwneud â throseddau cysylltiedig â chyffuriau, ac mae'r gangiau hyn a elwir yn gangiau llinellau cyffuriau (county lines) wedi bod yn destun llawer o weithgaredd ymatebol yng Ngogledd Cymru. • Yn ystod 2019-20, fe wnaeth heddlu Gogledd Cymru arwain ar waith paratoi asesiad anghenion ranbarthol ar linellau cyffuriau, gan ddod â sefydliadau ledled y ranbarth ynghyd (mynychodd bron i 200 o bobl un cyfarfod) o hynny, datblygwyd cynllun ymateb ranbarthol, sydd bellach yn esblygu i weithgaredd lleol. Yn yr un cyfnod (ac yn parhau) mae heddlu Gogledd Cymru wedi cynnal nifer o weithrediadau gorfodi llinellau cyffuriau, sydd wedi cael effaith fawr ar weithgaredd y 'gangiau troseddol' yn yr ardal. • Mae cynllun 2019-20, sydd ynghlwm, yn coladu'r rhan fwyaf o'r gweithgaredd ychwanegol yr oedd y bartneriaeth eisiau ei gyflawni yn ystod y flwyddyn ariannol honno. Cwblhawyd y gweithgaredd, ac adroddwyd arno bob chwarter i'r PDC, fel y gellir cytuno ar unrhyw weithgaredd adferol pe bai angen. Rhannwyd ffigurau troseddau bob chwarter hefyd, fel y gellir trafod unrhyw weithgaredd ychwanegol a bu angen. • Mae gweithio rhwng partneriaid yn sylfaenol i ddiogelwch cymunedol. Y prif reswm dros gyflwyno PDC yn ôl ym 1998, oedd sicrhau bod trosedd ac anhrefn yn cael ei ystyried yn 'broblem pawb' ac nid maes i'r Heddlu yn unig.
--	--

	<p>Ni fu'r cydweithio rhwngartneriaid allweddol, yn y sector cyhoeddus a'r trydydd sector erioed mor gryf. Mae yna enghreifftiau diddiwedd o'r cydweithio rhwng sefydliadau, sydd bellach yn digwydd yn ddyddiol fel mater o drefn. Fodd bynnag, nid oes lle i hunanfodddhad, ac mae'r cynlluniau presennol yn dal i gynnwys bwriadau i symud i fwy fyth o weithio ar y cyd.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Yn anffodus, trwy gydol y cyfnod adrodd hwn, mae'r bartneriaeth wedi parhau gyda dau adolygiad marwolaeth domestig (AMD). • Ar ddiwedd blwyddyn ariannol 2019-20, cafodd y bartneriaeth weithdy, i ddechrau'r gwaith o gynllunio ar gyfer y flwyddyn i ddod. Digwyddodd hyn ym mis Chwefror, a hwn oedd cyfarfod corfforol olaf y bartneriaeth yn lleol, cyn dechrau'r cau-lawr ym mis Mawrth 2020.
6.00	2020-21
	<ul style="list-style-type: none"> • Er bod llawer wedi newid o ran arferion gwaith yn ystod mis Mawrth, ac i mewn i fis Ebrill, fe wnaethom lwyddo i lunio gweithgaredd y gweithdy yn gynllun gweithredu erbyn dechrau'r flwyddyn ariannol hon. Mae'r cynllun ynghlwm. • Canslodd y bartneriaeth y cyfarfod a drefnwyd ar gyfer mis Ebrill, ac yn lle hynny dosbarthwyd LOG - yn cynnwys y ffigurau troseddau am y cyfnod, a'r holl bapurau a materion eraill a oedd angen sylw'r aelodau. Mae'r gweithgaredd hwn wedi parhau ers hynny, gyda LOG 2-3 wythnosol yn cael ei rannu, a materion sy'n codi yn cael eu hamlygu i gael sylw. Ail ddechreuwyd cyfarfodydd yn mis Gorffennaf, gan ddefnyddio dulliau rhithiol. • Mae'r cynllun yn cael ei fonitro, ac yn ôl y disgwyl rydym yn gweld rhywfaint o weithgaredd yn cael ei oedi oherwydd sefyllfa Covid 19. Y bwriad yw ein bod yn ceisio nodi unrhyw gyfleoedd newydd sy'n codi o'r cyfnod cyfredol a lliniaru effeithiau posibl unrhyw weithgaredd na fydd yn digwydd. Mae'n ddyddiau cynnar eto, o ran dadansoddi gwersi i'w dysgu ac arfer gorau. • Yn gynnar iawn yn y cyfnod cloi, gwelsom, yn ôl y disgwyl, ostyngiad yn y cyfraddau troseddu cyffredinol ar draws y Siroedd, erbyn dechrau mis Mehefin - roedd y cyfraddau troseddu yn gyffredinol o gymharu â'r un cyfnod y flwyddyn flaenorol i lawr - 24.6% yng Ngwynedd a 24.8% yn Ynys Môn. Roedd y gostyngiadau yn amrywio ar draws y mathau o droseddau gyda throseddau meddiangar a threisgar yn gweld y gostyngiadau mwyaf. • Ers hynny, mae cyfraddau troseddu wedi bod yn ymgripio'n araf tuag at y lefelau disgwylidig. Mae cam-drin domestig (CD), a oedd yn fater y gwnaethom gadw trosolwg agos ohono yn ystod y cyfnod cloi, am resymau amlwg - unwaith eto yn agosáu at niferoedd mwy disgwylidig o ran niferoedd. Yn ffodus, fel y soniwyd yn flaenorol, rydym wedi gallu manteisio

	<p>ar yr arian ychwanegol gan Lywodraeth Cymru i roi mwy o ddarpariaeth ar waith ar gyfer anghenion CD a cham-drin rhywiol.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Yn ystod y misoedd sy'n weddill o'r flwyddyn ariannol hon, ein nod yw parhau â chyfarfodydd rhithwir a rhannu gwybodaeth yn rheolaidd, er mwyn cadw'r cynllun ar y trywydd iawn cyn belled ag y bo modd. Ein nod hefyd yw dysgu o'r 'ymateb' i'r cyfnod cau-lawr, sydd, heb os, wedi gweld arfer da ac arloesodd. <p>Ers datblygu'r bartneriaeth statudol hon o dan Ddeddf 1998, mae cydweithio rhwng y gwahanol sefydliadau cyhoeddus a thrydydd sector wedi newid yn ddramatig. Tydi'r ffaith bod rhai o'r partneriaid cyfrifol wedi'u datganoli a rhai ddim, bod rhai meysydd gwaith yn cael eu harwain gan Lywodraeth Cymru, ac eraill gan Lywodraeth y DU, ddim wedi rhwystro cynnydd gweithio ar y cyd, sydd fel y soniwyd eisoes, bellach wedi'i ymgorffori yn ymarfer gweithio bob dydd.</p> <p>Er hynny, nid oes amheuaeth bod sefyllfa ddiweddar Covid 19 wedi, ac yn parhau i fod yn gyfnod heriol i'r holl bartneriaid. Isod mae enghreifftiau o sut bu ymateb i rai o'r heriau hyn.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Yn anffodus, yng Ngwynedd, roedd angen cynnal adolygiad Dynladdiad Domestig (sy'n gyfrifoldeb PDC) yn dilyn marwolaeth ym mis Rhagfyr 2019. Rhoddodd y Swyddfa Gartref ryddid i bartneriaethau 'ddal' ar y broses yn ystod y cyfnod cloi. Fodd bynnag, roedd partneriaid yn awyddus i wneud cynnydd, a chan ddefnyddio cyfarfodydd rhithwir yn lleol a gyda sefydliadau o ddwy Sir arall ledled y DU, rydym wedi cadw at yr amserlen y byddem wedi'i wneud, serch y rhwystrau presennol. • Yn gynnar yn y cyfnod Cloi, cydnabuwyd bod angen bod yn wylidwrus o ran Cam-drin Ddomestig (DA). Mae dioddefwyr risg uchel CD yn cael eu trafod mewn cyfarfod amlasiantaethol bob mis, fel arfer safonol. Cytunodd partneriaid y byddai cyfarfodydd rhithwir wythnosol hefyd yn cael eu cynnal, fel y gellir delio â ffactorau risg yn gyflym. Mae'r cyfarfodydd hyn yn parhau. • Daeth diwallu anghenion ein dinasyddion digartref yn flaenoriaeth yn gynnar yn y cyfnod cloi, nid yn unig yn darparu tai i bob un, ond hefyd yn diwallu anghenion eraill y gallent eu cyflwyno. Cynyddodd ein gwasanaethau camddefnyddio sylweddau'r ddarpariaeth 'allgymorth' sydd ar gael, gan weithio ochr yn ochr â'r heddlu a gwasanaethau tai ar lawr gwlad, gan ymgysylltu â phob unigolyn. Roedd darparu ar gyfer yr anghenion hyn yn sicrhau eu bod yn parhau i ymgysylltu â gwasanaethau ac o ganlyniad yn cyfeirio ac yn ymgysylltu o fewn gwasanaethau triniaeth mwy strwythuredig. Darparwyd gwerth ychwanegol trwy ddarparu bwyd poeth ac eitemau sylfaenol, ffonau symudol lle nad oedd ganddynt fynediad at un, a ticedi teithio i'w galluogi i fynd i apwyntiadau a derbyn cefnogaeth bellach yn ôl yr angen. • Cynyddodd ein gwasanaethau tai a gofal cymdeithasol y nifer y cyfarfodydd (rhithwir) gyda phartneriaid yn y trydydd sector / camddefnyddio sylweddau / a'r gwasanaeth Prawf, er mwyn trafod unigolion yn y gymuned a oedd yn destun goruchwyliaeth Prawf. Mynd i'r afael ag anghenion a rheoli risg oedd
--	--

	<p>y nod i raddau helaeth, ar adeg lle nad oedd cyswllt wyneb yn wyneb bob amser yn bosibl.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hefyd, wrth i gyfarfodydd goruchwylio wyneb yn wyneb â chleientiaid yn y gymuned o fewn swyddfeydd ddod yn anodd i'r gwasanaeth prawf (fel gyda phob darparwr arall) yn ystod dyddiau cynnar cloi, mae'r Gwasanaeth Prawf a'r heddlu'n cryfhau eu harferion gweithio ar y cyd, mwy o ddefnydd o Safleoedd heddlu ac ymweliadau stopio drws ar y cyd, er mwyn sicrhau bod rheolaeth risg yn cael ei chynnal yn ystod y cyfnod. • Yn ystod y cyfnod Cloi, derbyniodd partneriaid ddata ar dueddiadau trosedd pob 2-3 wythnos, yn hytrach na'r monitro chwarterol sy'n safonol. Roedd hyn yn galluogi'r partneriaid i ymateb i dueddiadau neu faterion oedd yn dod i'r amlwg. Roedd y dadansoddwr partneriaeth hefyd yn gallu darparu data mwy manwl ar unrhyw faterion a nodwyd, fel ein bod i gyd yn deall sut y gallai newid ymatebion. Enghraifft o hyn, oedd nodi cynnydd mewn math o achosion 'aflonyddu' yn ymwneud â defnyddio cyfryngau cymdeithasol. Ar hyn o bryd, mae'r bartneriaeth yn edrych ar ba ymgyrchoedd ymwybyddiaeth ychwanegol y gallem eu datblygu i hysbysu pobl o'r angen am ddefnydd cyfrifol o gyfryngau o'r fath.
7.00	ARGYMHELLION
7.01	Nodi cynnwys yr adroddiad a'r dogfennau atodol, a nodi p'un a yw'r Pwyllgor Craffu yn cefnogi'r blaenoriaethau a chyfeiriad y gwaith i'r dyfodol.
8.00	ATODIADAU
8.01	<ol style="list-style-type: none"> 1. Cynllun 2019 -20 2. Cynllun 2020 -21

Blaenoriaethau Partneriaeth Diogelwch Cymunedol Gogledd Cymru

Tra bo Bwrdd Cymunedau Diogel GC yn canolbwyntio ar iechyd meddwl, troseddau cudd a throseddau drwy ddefnyddio technoleg ar lefel ranbarthol, mae'r Bwrdd wedi gofyn i'r Bartneriaeth Diogelwch Cymunedol lleol ganolbwyntio ar:

1. Rhwystro Troseddu ac Ymddygiad Gwrthgymdeithasol

- Lleihau troseddu sy'n seiliedig ar ddioddefwyr
- Lleihau Ymddygiad Gwrthgymdeithasol
- Cynyddu'r gyfradd adrodd am Droseddau Casineb
- Cefnogi pobl fregus i'w hatal rhag iddynt ddioddef trosedd
- Lleihau nifer yr ail-droseddau sy'n seiliedig ar ddioddefwyr ac YGG ar gyfer ddioddefwyr a throseddwyr
- Gweithio gyda MARAC i reoli'r niferoedd sy'n ddioddef Cam-drin Domestig dro ar ôl tro
- Ymdrin yn effeithiol ag achosion risg uchel o Gam-drin Domestig a Thrais Rhywiol
- Cynyddu hyder i adrodd am achosion o Gam-drin Domestig a Throseddau Rhywiol
- Cynyddu ymwybyddiaeth am drais rhywiol ymysg pobl ifanc

2. Lleihau niwed a'r risg o niwed

- Lleihau camddefnyddio sylweddau
- Lleihau'r defnydd o gyffuriau ac alcohol
- Monitro Tensiynau Cymunedol

3. Darparu Ymateb Effeithiol

- Lleihau aildroseddu
- Deall a mynd i'r afael ag effeithiau ymfudo ar yr agenda diogelwch cymunedol

Cynllun Lleol Gwynedd ac Ynys Môn

Mae'n cynllun lleol yn edrych i weithredu'r penawdau uchod, ac yn seiliedig ar bwysigrwydd pob un yma yng Ngwynedd ac Ynys Môn, bydd rhai materion yn cael mwy o sylw nag eraill. Hefyd, mae rhai rhaglenni gwaith yn digwydd yn Rhanbarthol, ac efallai na fyddwn ond yn adnabod y gwaith hwn yn ein cynllun lleol.

Bwriad y cynllun dilynol ar gyfer 2019/20 yw adeiladu ar y gwaith eang a wnaed dros y blynyddoedd diweddar sydd wedi arwain at leihad sylweddol mewn Trosedd ac Anrhefn yn siroedd Gwynedd ac Ynys Môn. Rydym yn cydnabod bod troseddu yn ei gyfanrwydd wedi cynyddu ar draws y wlad yn ddiweddar. Rydym hefyd yn adnabod bod math o droseddau nad ydym wedi delio â hwy o'r blaen yn dod i'r amlwg, ac mae angen cydweithio mewn ffyrdd gwahanol i'w taclo.

Bydd y Cynllun yn canolbwyntio ar feysydd gwaith fydd yn cael eu datblygu yn ystod 2019 a thu hwnt. Bydd y cynllun yn cael ei adnewyddu bob blwyddyn. Bydd y cynllun hefyd yn ystyried yr asesiad strategol, yn ogystal â'r canllawiau a'r blaenoriaethau a sefydlwyd gan y Bwrdd Rhanbarthol.

Gweler isod ein prif flaenoriaethau, gyda rhestr o faterion yr ydym am fynd i'r afael â hwy yn ystod y flwyddyn. Mae'r cynllun yn un byw, ac felly fe all newid yn ystod y cyfnod er mwyn ymateb i newidiadau a sialensiau newydd.

Camau gweithredol ar gyfer datblygu ein strwythurau i'r dyfodol

Camau gweithredu a phrosiectau 2019	Dyddiad Targed	Cyfrifoldeb	Allbynnau a deilliannau	Allbwn wedi'i gwblhau
<p>• Mae'r holl bartneriaid wedi ymrwymo i edrych ar resymoli ein strwythurau cydweithio rhanbarthol. Y bwriad yw creu strwythurau sy'n fwy effeithlon ar gyfer ein gwaith aml-asiantaethol i'r dyfodol. Yn lleol, byddwn yn cymryd rhan yn y broses ac yn ymateb yn lleol i'r newidiadau.</p> <p>Mae Llywodraeth Cymru wedi sefydlu prosiect penodol i edrych ar wella ymateb yr holl asiantaethau perthnasol i faterion cyfiawnder troseddol. Bydd y bartneriaeth leol yn ystyried y rhaglen waith mae Llywodraeth Cymru wedi'i datblygu, ac yn sicrhau ymrwymiad ac ymateb i'r gofynion.</p>	<p>Bydd y gwaith yn datblygu dros y flwyddyn hon, ac o bosib bydd yn parhau i 2020. Adroddiad ar gynnydd yn (Ch3).</p>	<p>Bwrdd Cymunedau Diogel Gogledd Cymru.</p> <p>Llywodraeth Cymru – Bwrdd prosiect Aelodau'r Bartneriaeth</p>	<p>Bydd y gwaith o lunio opsiynau yn cael ei gyflawni gan y Bwrdd Rhanbarthol, ac wedi i'r newidiadau gael eu cytuno, bydd partneriaid yn gweithredu fel yr angen. Bydd hyn yn galluogi asiantaethau i weithio mewn ffordd fwy effeithiol i'r dyfodol.</p> <p>Bydd y Bartneriaeth yn ymrwymo i dderbyn gwybodaeth am disgwyliadau'r rhaglen, ac yn ymateb yn seiliedig ar benderfyniadau lleol. Drwy fanteisio ar yr hyn sy'n ddefnyddiol ac o werth i ni yn y rhaglen arfaethedig, bydd ein gallu i ymateb i droseddu yn gwella ar draws y rhanbarth.</p>	<p>Mae'r adolygiad wedi nodi a chytuno ar strwythur Bwrdd newydd ar gyfer y dyfodol. Bydd y strwythur hwn yn cymryd rhai misoedd i'w roi ar waith, gyda'r gefnogaeth a'r llywodraethu gofynnol iddo weithredu'n effeithiol.</p> <p>Mae'r byrddau prosiect Cymru yn parhau gyda'r cynlluniau gwaith, a'r gwybodaeth yn cael ei gyfleu i'r Bartneriaeth leol yn rheolaidd. Mae'r datblygiadau cyfredol yn cynnwys y posibilrwydd o gydlynedd rhanbarthol am 18 mis i helpu gyda rhesymoli Byrddau Rhanbarthol (felly efallai y byddwn yn defnyddio adnoddau'n fwy effeithiol) a'r posibilrwydd o adnoddau dadansoddol ychwanegol ledled Cymru i gynorthwyo gyda'r dull seiliedig ar dystiolaeth o flaenoriaethu.</p>

Pud.21

	Camau gweithredu a phrosiectau 2019 Ymyraethau a sefydlwyd gan bartneriaid (sydd hefyd yn cyfrannu tuag at y meysydd ffocws)	Cyfrifoldeb	Dyddiad Targed	Allbynnau	
1	Ffocws: Lleihau troseddau sy'n seiliedig ar ddiodefwrwr (troseddau meddiangar yn unig) <ul style="list-style-type: none"> Troseddau wrth ddefnyddio technoleg Byrgleriaeth ddomestig Mesurau: <ol style="list-style-type: none"> Pob trosedd sy'n seiliedig ar y ddiodefwrwr Nifer y bobl sy'n dioddef trosedd dro ar ôl tro (3 neu ragor mewn 12 mis) Byrgleriaeth breswyl (dangosydd newydd) 				
Tud. 22	Camau gweithredu a phrosiectau 2019 Mae'r bartneriaeth wedi adnabod bod angen codi ymwybyddiaeth plant ynghylch troseddau penodol sy'n seiliedig ar ecploetiaeth er budd eraill - troseddau Llinellau Sirol yn bennaf. Mae'r Cynllun Schoolbeat am ledaenu'r gwersi yn ein hysgolion, gan gynnwys datblygiadau yn y maes hwn, yn ogystal â gwybodaeth am droseddau yn defnyddio cyllyll, a cham-fanteisio ar blant yn rhywiol.	Rhaglen yn fyw drwy gyfnod y flwyddyn (Ch4).	Heddlu/Addysg - https://www.schoolbeat.org/en/partners/count-y-lines/	Gwybodaeth wedi ei rhannu gyda phlant yn ein hysgolion. Adnabod nifer yr ysgolion sydd wedi derbyn y sesiynau yn ystod y flwyddyn. Sesiynau sy'n eu galluogi i adnabod sefyllfaoedd peryglus, a gwybod beth i'w wneud a lle i adrodd am hynny.	Mae Heddlu Gogledd Cymru (rhaglen cyswllt ysgolion) wedi bod ar flaen y gad yn cynhyrchu a threialu ffilm animeiddiedig benodol am faterion yn ymwneud â llinellau sirol ar gyfer ein hysgolion. Bydd yn cael ei lansio fel adnodd Cymru gyfan ar y 26ain o Fawrth. Bydd pob un o'n hysgolion yn cael gwers benodol am y mater hwn a sut i gadw'n ddiogel. Mae bwriad hefyd i gynhyrchu adnodd i rieni, i'w cynorthwyo i gadw plant yn rhydd rhag cam fanteisio troseddol.

<ul style="list-style-type: none"> risyddir bod troseddau meddiangar yn defnyddio technoleg ar gynnydd. Mae'r heddlu yn arwain ar y maes gorfodaeth ac mae uned arbennig yn weithredol i ddelio â'r materion. Mae angen gwell dealltwriaeth o'r math a nifer y troseddau hyn ar gyfer y bartneriaeth, er mwyn adnabod cyfleoedd posib i godi ymwybyddiaeth neu dargedu ymyrraeth gynnar. 	<p>Adroddiad ar ddiwedd y flwyddyn, er mwyn adnabod tueddiadau a allai arwain at weithredu pellach.</p>	<p>Dadansoddwr y bartneriaeth, a'r aelodau parthed gweithredu pellach.</p>	<p>Dadansoddiad ar gael o'r troseddau y mae'r uned arbennig yn delio â hwy yn ystod y flwyddyn. Hyn yn galluogi i'r bartneriaeth ymateb parthed adnabod cyfleoedd neu beidio.</p>	<p>Mae gwaith yr uned arbenigol - seiberdroseddu yn parhau. Yn y dyfodol agos bydd yr uned yn ehangu er mwyn helpu i ddelio â'r angen cynyddol.</p>
<p>Rydym yn ymwybodol bod troseddau sy'n defnyddio 'sgamiau' ar gynnydd. Mae'r Heddlu, a'r gwasanaethau Safonau Masnach yn y ddwy Sir am gydweithio ar brosiect codi ymwybyddiaeth drwy weithredu cynllun 'hyfforddi'r hyfforddwr' ar gyfer y sector gwirfoddol. Bydd hyn yn galluogi pobl sy'n gweithio ac yn cael cyswllt gyda'r cyhoedd, i rannu gwybodaeth o ran sut i adnabod sgamiau, yn enwedig gyda phobl sydd o bosib yn fwy tueddol o gael eu targedu, megis pobl hŷn.</p>	<p>Bydd y gwaith hwn yn cael ei wneud yn ystod misoedd cyntaf 2019, felly adroddiad ar gynnydd erbyn (Ch2).</p>	<p>Heddlu, gwasanaethau Safonau Masnach y ddwy Sir</p>	<p>Bydd gwybodaeth ar gael parthed faint o bobl yr ydym wedi eu hyfforddi. Yna, bydd y wybodaeth hon ar gael gan y sector sy'n debygol o gael mwy o gyswllt â phobl a all fod yn darged i sgamiau, a dylanwadu arnynt.</p>	<p>Ynys Môn –mae gwaith wedi ei wneud eisoes ym Môn (blwyddyn diwethaf) I hyfforddi staff Gwasanaethau Cymdeithasol. Mae cynrychiolydd o fanc Nat West bellach yn daprau Hyfforddiant l'w cwsmeriaid nhw hefyd a cynnal sgysiau yn y gymuned. Ma na fwriad i ni gynnal ambell i sesiwn yn y gymuned lle mae gynno ni wybodaeth yn arddangos bod angen Hyfforddiant ar y cymdogion lleol.</p> <p>Gwynedd – Hyfforddiant codi ymwybyddiaeth o faterion scams wedi cymryd lle gyda arweinyddion yn y</p>

	<ul style="list-style-type: none"> Hefyd mewn perthynas â'r materion uchod, bydd yr Heddlu a'r gwasanaethau Safonau Masnach, yn defnyddio Bws i godi ymwybyddiaeth o droseddau technegol (Seiber) ar draws ein cymunedau (bws sydd ar gael gan Lywodraeth Cymru). Bydd hyn yn ein galluogi i gyrraedd mwy o bobl gyda'r negeseuon pwysig o ran sut i adnabod sgamiau ac adrodd amdanynt. Ar ôl iddynt gynnal sesiynau codi ymwybyddiaeth i'r cyhoedd ar faterion diogelu, mae Cyngor Ynys Môn wedi nodi bod angen sicrhau gwell mynediad i wybodaeth ar faterion sgamio. 	<p>Bydd y gwaith hwn yn cael ei wneud yn ystod misoedd cyntaf 2019, felly adroddiad ar gynnydd erbyn (Ch2).</p> <p>Yn ystod chwarter un, adroddiad ar gynnydd (Ch1).</p>	<p>Heddlu, gwasanaethau Safonau Masnach y ddwy Sir</p> <p>Gwasanaethau Oedolion Ynys Môn</p>	<p>Byddwn yn nodi nifer y lleoliadau y mae'r bws wedi'i gyrraedd, a faint o bobl sydd wedi derbyn gwybodaeth a chyngor. Bydd hyn yn cynnig cyfleoedd i bobl dderbyn gwybodaeth wyneb-yn-wyneb gan arbenigwyr yn eu cymunedau, a lleihau'r tebygrwydd fod pobl yn cael eu sgamio.</p> <p>Bydd gwybodaeth benodol, yn seiliedig ar y prif faterion a godwyd yn y sesiwn diogelu, nawr yn cael ei gosod ar wefan y Cyngor. Bydd hyn yn rhoi cyfle pellach i'r cyhoedd ddod o hyd i'r wybodaeth y maent ei hangen i'w cynorthwyo i adnabod troseddau o'r fath.</p>	<p>gymuned, 70 wedi mynychu. Lot wedi mynychu a dangos diddordeb.</p> <p>18 o ymweliadau i unigolion ble mae scam wedi ei adrodd drwy'r Bwrdd safonau masnach cenedlaethol</p> <p>Ynys Môn- Fuodd y bws Syber yn MSPARC Gaerwen a Morrisons Caergybi, yn ôl ym Mis Mawrth. Er, reit ddistaw yn Gaerwen, roedd llawer prysurech yng Nghaergybi, a'r uned yn fodlon gyda'r niferoedd o ymwelwyr i'r bws.</p> <p>Gwynedd – Fuodd y bws Syber ym Mangor a Dolgellau yn ystod Mis Mawrth. Ddarau rhwng 30-40 ddod i gael gymorth ym Mangor, llai yn Nolgellau, ond does dim niferoedd pendant eto.</p> <p>Gwybodaeth wedi ei lwytho i wefan yr awdurdod lleol fel rhan o'r fenter wythnos diogelu.</p> <p>Sgyrsiau a gwybodaeth wedi ei rhannu gyda'r cyhoedd yn ystod yr wythnos ddiogelu drwy ddeialog ar lafar a</p>
--	--	--	--	--	--

					dosbarthu taflenni o'r stand yn dderbynfa y Cyngor.
Tud. 25	Ymyraethau a sefydlwyd gan bartneriaid (sydd hefyd yn cyfrannu tuag at y meysydd ffocws)				
	<ul style="list-style-type: none"> Sgarniau wrth ddefnyddio technoleg a phost: Addysgu a chynghori defnyddwyr, codi ymwybyddiaeth, rhannu gwybodaeth a chyfeirio at wasanaethau. Partneriaid: Gwarchod y Cyhoedd a'r Heddlu Protocol bancio: Cynllun yn galluogi gweithwyr y banc i adrodd i'r Heddlu os oes amheuaeth o dwyll. Partneriaid – Gwarchod y Cyhoedd a'r Heddlu TITAN Gogledd-orllewin: Cynrychiolaeth ar grŵp Troseddau cyfundrefnol y Gogledd-orllewin. Partneriaid – Gwarchod y Cyhoedd Troseddau carreg drws Cymru gyfan: Ymgyrch i fynd i'r afael â throseddau carreg drws yng Nghymru. Partneriaid – Gwarchod y Cyhoedd a'r Heddlu Unedau ymroddedig i droseddau Uwch-dechnoleg a throseddau wrth ddefnyddio technoleg. Partneriaid – Heddlu 				

2	Ffocws: Lleihau Ymddygiad Gwrthgymdeithasol (YGG)				
	Mesurau:				
	<ol style="list-style-type: none"> Lefel yr Ymddygiad Gwrthgymdeithasol Nifer y bobl sy'n dioddef trosedd dro ar ôl tro - YGG 				
	Camau gweithredu a phrosiectau 2019	Dyddiad Targed	Cyfrifoldeb	Allbynnau a deilliannau	Allbwn wedi'i gwblhau
	<ul style="list-style-type: none"> Mae'r heddlu wedi adnabod bod angen ail-edrych ar y grwpiau gweithredol YG, er mwyn sicrhau y defnyddir adnoddau prin pob 		Heddlu i arwain, pawb i gyfrannu sylwadau.	Bydd strwythur grwpiau newydd mewn lle. Felly, bydd ymrwymiad amser gweithwyr i'r grwpiau yn fwy effeithiol, ac felly, ein hymateb i'r materion dan sylw yn effeithlon.	Yn dilyn adolygiad, cydnabuwyd bod y strwythurau cyfredol yn gweithio'n dda, yn enwedig y cyfarfodydd wythnosol rhwng sefydliadau Tai a'r

	<p>asiantaeth yn effeithiol. Fel rhan o adolygiad ehangach o grwpiau aml-asiantaethol lleol, bydd asesiad yn cael ei wneud i weld beth yw'r strwythurau angenrheidiol ar gyfer y dyfodol.</p> <ul style="list-style-type: none"> Mae Gwasanaethau Cymdeithasol Oedolion (Ynys Môn) wedi adnabod nad yw rhai cleientiaid yn derbyn gwasanaeth addas bob tro, yn sgil trothwyon y gwasanaethau, er eu bod yn cyflwyno i wasanaethau yn aml. Yn benodol, mae hyn yn wir o ran y ddealltwriaeth o alluoedd meddyliol/penderfyniadau annoeth/cymryd risgiau. Bydd y Gwasanaethau Oedolion yn arwain ar y gwaith o feithrin dealltwriaeth gyfunol o'r materion dan sylw. 		<p>Gwasanaethau Oedolion i arwain, pawb i ymrwymo.</p>	<p>Bydd sgysiau/sesiynau gwella dealltwriaeth wedi digwydd. Felly, bydd gan yr asiantaethau penodol well dealltwriaeth o natur problemau unigolion, ac felly, bydd modd iddynt ymateb yn seiliedig ar angen ac nid yn seiliedig ar drothwyon y gwasanaeth yn unig.</p>	<p>heddlu. Mae ymwybyddiaeth gyson o ofynion ac angen newidiol yn parhau, felly ni chaiff newidiadau yn y dyfodol eu diystyru os bernir eu bod yn angenrheidiol.</p> <p>Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a lles -Mae'r awdurdod lleol yn gweithio yn ôl y Ddeddf ac yn darparu gwasanaeth cyngor a chymorth gwybodaeth i sicrhau bod dinasyddion yn : Derbyn help i reoli eu gofal cymorth gyda , Mynediad at wasanaethau lleol , Cynnig dewisiadau a chynngor sy'n gweddu i ganlyniadau dymunol yr unigolyn, Cynnig atebion sy'n gymesur ag anghenion ac sy'n diwallu canlyniadau unigolyn. Mae hyn yn fan cychwyn ar gyfer asesiad: Os yw hynny'n briodol. Dulliau ataliol yr awdurdod lleol a chomisiynu gwasanaethau cysylltiedig e.e. cefnogi pobl gwasanaethau cymorth sy'n gysylltiedig â thai</p> <p>Mae VARM yn parhau i ddarparu fframwaith pwysig i reoli risgiau a</p>
--	---	--	--	--	---

allai godi o dan amgylchiadau penodol wrth weithio gydag oedolion y tybir bod ganddynt y gallu i wneud penderfyniadau drostynt eu hunain, ond sydd mewn perygl o niwed difrifol.

Mae'r VARM yn broses rheoli risg asesu oedolion aml-asiantaeth i: nodi'r risgiau perthnasol i'r unigolyn, trafod a chytuno ar gyfrifoldebau/gweithredoedd yr Asiantaeth, cofnodi, monitro ac adolygu cynnydd gyda'r cynllun gweithredu cytunedig, cytuno pryd mae'r risgiau wedi cael eu rheoli a gwerthuso'r canlyniad

Mae'n rhoi gwybodaeth ddefnyddiol a fframwaith i weithwyr proffesiynol i hwyluso gwaith aml asiantaeth effeithiol gydag oedolion sydd mewn perygl sylweddol.

Rydym yn cyflawni ein swyddogaeth fel aelod o'r MARAC a MAPPa: ac rydym wedi gweld twf yn y galw.

Sefydlu fframwaith fydd yn galluogi rhannu gwybodaeth i gefnogi parhad y Gorchymyn Gwarchod Mannau Cyhoeddus (GGMC) ac edrych ar y posibilrwydd o gael gorchymyn newydd ym Mangor. Bydd rhaid edrych ar ba wybodaeth sydd ar gael, neu sydd angen bod ar gael gan yr Heddlu, i brofi gwerth y gorchymynion cyfredol. Hefyd, yr Heddlu a Chyngor Gwynedd i drafod y posibilrwydd o ddarparu

Dadansoddwr yr Heddlu, Heddlu lleol a swyddogion perthnasol yng Nghyngor Gwynedd.

Bydd y wybodaeth berthnasol wedi ei hadnabod, a'i chasglu. Felly, defnyddir y ddeddfwriaeth yn fwy effeithlon, yn berthnasol i'r angen, ond hefyd ystyrir yr adnoddau sydd wirioneddol ar gael ar gyfer eu gweithredu.

Protocol hunan-esgeuluso Gogledd Cymru

Ers cychwyn y protocol hwn, bu gwelliannau sylweddol mewn gwaith aml asiantaeth rhagweithiol gydag unigolion sy'n hunan-esgeuluso. Mae hyn wedi arwain at ddealltwriaeth a rennir gan weithwyr proffesiynol ac, mewn llawer o achosion, wedi arwain at well canlyniadau i'r unigolyn a allai fod wedi bod ar gau i wasanaethau yn flaenorol.

Cymeradwywyd y gorchymun ym Mangor, ac aeth yn fyw ar y 1af o Ragfyr. Amserlen o gyfarfodydd nawr mewn lle, yr ail ohonynt yn cael ei chynnal ym mis Ionawr rhwng yr ALI a'r Heddlu, i fwrw ymlaen â'r adolygiad o orchmynion eraill sy'n bodoli yn y ddwy Sir.

<p>gorchymyn newydd ym Mangor.</p> <ul style="list-style-type: none"> Mae Cyngor Ynys Môn wedi adnabod fod trafod materion Ymddygiad Gwrthgymdeithasol mewn ffordd amserol gyda'n tenantiaid yn y gymuned yn helpu i ddatrys materion yn gynnar. Felly, yn ystod 2019, bydd swyddogion y gwasanaethau Tai a'r Heddlu yn cynnal sesiynau galw heibio yn rheolaidd ar gyfer trafod materion gyda thrigolion. 	<p>Cynllun yn weithredol drwy'r flwyddyn, asesu cynnydd ar y diwedd, ac adrodd (ch4).</p>	<p>Gwasanaeth Tai Ynys Môn a'r Heddlu</p>	<p>Byddwn yn adnabod faint o alw sydd ar y sesiynau, a'r math o faterion sy'n cael eu hadnabod, ac yn derbyn sylw cynnar. Bydd tenantiaid yn teimlo bod eu problemau'n cael sylw amserol, bod y gwasanaethau yn weledol yn ein stadau tai, a bod sylw priodol yn cael ei roi i bryderon unigolion.</p>	<p>Mae nifer o feddygfeydd gwasanaethau Heddlu a Thai wedi digwydd trwy gydol y Flwyddyn ariannol. Fe'u targedir mewn meysydd lle mae ymddygiad gwrthgymdeithasol yn bryder. Mae'r sesiynau galw heibio yn rhoi cyfle i denantiaid ac Aelodau Etholedig lleol godi pryderon ynghylch ASB honedig ar y stadau tai. Anogir tenantiaid nad ydynt yn teimlo'n gyffyrddus wrth fynd i feddygfa heddlu a thai i riportio materion ASB i'w Swyddog Rheoli Tai.</p> <p>Mae'r Gwasanaethau Tai yn gweithredu'r polisi ASB a ddatblygwyd ac a gymeradwywyd yn 2016. Mae hyn yn darparu arweiniad a gweithdrefnau gydag amserlenni gan sicrhau bod y tîm Rheoli Tai yn cadw at y rhain gyda'r bwriad o ddatrys cwynion ASB yn gyflym.</p> <p>Mae'r Gwasanaethau Tai yn mynychu'r cyfarfod CAP wythnosol a chyfarfod misol VARM. Rhennir gwybodaeth rhwng asiantaethau i</p>
---	---	---	--	--

	<ul style="list-style-type: none"> Mae Gwasanaeth Cyfiawnder Ieuencid (GCI) y ddwy Sir, a'r Heddlu, wedi adnabod yr angen i ail-edrych ar y prosesau o ymdrin â phlant sy'n creu trafferthion oherwydd ymddygiad gwrthgymdeithasol. Mae'n amlwg bod angen dod â'r gwasanaeth cyfiawnder i mewn i'r broses yn gynnar, er mwyn sicrhau gwarchodaeth a chefnogaeth i'r plentyn yn ogystal â delio gyda'r materion ynghlwm â'r drosedd. Yn ogystal, mae asiantaethau, ar y cyd am ail-edrych ar y systemau o reoli ymddygiad gwrthgymdeithasol drwy ddefnyddio 'cerdyn melyn' ar gyfer plant. 	Cynllun yn weithredol yn ystod 2019/20. Adrodd am gynnydd yn (Ch2).	Grŵp rheoli gweithredol GCI	<p>Bydd proses newydd yn cael ei datblygu gan y Bwrdd gweithredol, ac yna'n cael ei hadolygu yn ystod y flwyddyn i sicrhau gwelliant yn y broses. Bydd y plant sy'n dod i sylw'r Heddlu yn cael pob cefnogaeth i droi cefn ar drosedd.</p> <p>Pwrpas yr adolygiadau yw sicrhau bod pob cyfle yn cael ei adnabod, i sicrhau nad yw'r plant hyn yn mynd ymlaen i fod yn droseddwyr i'r dyfodol.</p>	<p>sicrhau bod ymyrraeth gynnar yn allweddol i'n darpariaeth</p> <p>Mae Cytundeb Gweithio rhwng Heddlu Gogledd Cymru, Gwasanaethau Cyfiawnder Ieuencid Gogledd Cymru, ac Ymgynghoriad ar gyfer Contractau Ymddygiad Derbyniol, Gorchmynion Gwasgaru a Gorchmynion Llys Ategol bellach wedi'i gwblhau</p> <p>Pwrpas y cytundeb gweithio hwn yw sicrhau cydweithredu effeithiol rhwng Heddlu Gogledd Cymru a Gwasanaeth Cyfiawnder Ieuencid Gogledd Cymru o dan y prif nod i atal plant a phobl ifanc rhwng 8-17 oed rhag trosedd o dan Ddeddf Trosedd ac Anhrefn 1998.</p> <p>Mae'r cytundeb gweithio hwn hefyd yn cefnogi blaenoriaethau'r Bwrdd Pobl yn Ddiogel a'r Cynlluniau Cyfiawnder Ieuencid Rhanbarthol.</p>
--	--	---	-----------------------------	---	--

Ymyraethau a sefydlwyd gan bartneriaid (sydd hefyd yn cyfrannu tuag at y meysydd ffocws)

- Tîm ymyrraeth gynnar: Dull Aml-asiantaethol i weithredu ymyrraeth gynnar a mesurau ataliol. Partneriaid: Heddlu, Asiantaethau Tai ac eraill yn ôl yr angen.
- Gwerthiant cynnyrch gyda chyfyngiad oedran i rai dan oed: Gwaith gorfodaeth ac ataliol parthed gwerthu cynnyrch gyda chyfyngiad oedran, sef alcohol, tân gwyllt ac ati, yn cynnwys pryniannau prawf. Partneriaid – Gwarchod y Cyhoedd a'r Heddlu
- Ymgyrchoedd lleol/diwrnodau codi ymwybyddiaeth: Codi ymwybyddiaeth o ymgyrchoedd penodol, e.e. codi ymwybyddiaeth o droseddau cyllyll, noson tân gwyllt/Calan Gaeaf. Partneriaid: Gwarchod y Cyhoedd, Heddlu, Gwasanaeth Tân ac Achub
- Llygredd sŵn: Monitro llygredd sŵn gan gynnwys defnyddio *app* Môn i gasglu tystiolaeth i arwain at gamau gorfodaeth. Partneriaid: Gwarchod y Cyhoedd Ynys Môn a'r Heddlu
- Trwyddedu eiddo: Adolygu amodau ac amcanion trwydded pan fo'r angen. Gwarchod y Cyhoedd a'r Heddlu
- Ymgyrch MICRA – Targed ymddygiad gwrthgymdeithasol difrifol yng Nghaernarfon. Partneriaid – Heddlu, Gwasanaeth Cyfiawnder Ieuenctid, Addysg
- Ymgyrch Wax – Targed y drosedd o gardota yn ardal Bangor sydd wedi bod yn destun pryder yn y gymuned leol. Parhaus
- Ymgyrch Circuit – Troseddau'n seiliedig ar YGG yng Nghaergybi. Partneriaid – Heddlu ar y cyd â chlwb ieuenctid Canolfan Jessie Hughes, Yr Hwb, Pod Ieuenctid, Gwelfor, Gwasanaethau Tai a'r Gwasanaeth Cyfiawnder Ieuenctid
- Grŵp tasg YGG Gwynedd: Mynd i'r afael ag ymddygiad gwrthgymdeithasol. Partneriaid – Heddlu (dull aml-asiantaethol)
- Ymgymryd â gwaith ataliol yn y maes gwerthu alcohol dan oed - cynghori busnesau, hyrwyddo Her 25, cynnal profion prynu, a gorfodaeth yn ôl yr angen. Partneriaid - Safonau Masnach a thrwyddedu yr Awdurdodau Lleol a'r Heddlu

3	<p>Ffocws: Cefnogi pobl fregus i'w hatal rhag iddynt ddioddef trosedd</p> <ul style="list-style-type: none"> • Caethwasiaeth fodern • Troseddau casineb • Monitro tensiynau cymunedol <p>Mesurau:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Nifer y bobl sy'n dioddef trosedd dro ar ôl tro (3 neu ragor mewn 12 mis) 2. Nifer yr achosion o gaethwasiaeth fodern (dangosydd newydd) 3. Nifer yr adroddiadau am droseddau casineb (dangosydd newydd) 				
	<p>Camau gweithredu a phrosiectau 2019</p>	<p>Dyddiad Targed</p>	<p>Cyfrifoldeb</p>	<p>Allbynnau a deilliannau</p>	<p>Allbwn wedi'i gwblhau</p>
Tud. 32	<ul style="list-style-type: none"> • Cynllun Caethwasiaeth Fodern yn bodoli ac yn cael ei fonitro'n rhanbarthol; gweler y cynllun rhanbarthol am wybodaeth bellach. Bydd unrhyw faterion lleol yn dod i sylw'r PDC drwy'r Bwrdd Cymunedau Diogel. Bydd y llwybr cyfeirio newydd yn cael ei weithredu'n lleol, a bydd codi ymwybyddiaeth yn rhan o waith craidd yr asiantaethau. • Mae partneriaid wedi adnabod fod y sialens o ddelio gyda'r troseddau parthed Llinellau Sirol yn gymhleth ac angen mwy o sylw. Felly, fel rhanbarth, byddwn yn cydweithio gyda'r Heddlu i gasglu gwybodaeth ar draws y sectorau er mwyn deall ac adnabod maint y broblem. Bydd hyn yn cynnig sylfaen er mwyn mynd ati i 	<p>Adrodd i'r PDC yn ôl yr angen, os bydd rhwystrau lleol.</p>	<p>Bwrdd Rhanbarthol Aelodau'r Bartneriaeth</p> <p>Grŵp tasg rhanbarthol yn arwain. Dadansoddwyr yn yr Heddlu yn cydgordio. Aelodau'r bartneriaeth i rannu gwybodaeth.</p>	<p>Bydd rhaglen waith y bwrdd rhanbarthol yn cael ei monitro yn rhanbarthol. Bydd y bartneriaeth leol yn delio gydag unrhyw faterion o danberfformiad lleol, ac adroddir ar hyn yn y bwrdd rhanbarthol.</p> <p>Wrth rannu ein gwybodaeth fel partneriaid, bydd modd creu darlun mwy cynhwysfawr o natur y bygythiad a'r risg i ni yng Ngogledd Cymru parthed Llinellau Sirol. Bydd y wybodaeth yn rhan o'r cyd-gynllunio ar gyfer ein hymateb i'r broblem yn y dyfodol.</p>	<p>Mae'r gwaith hwn yn cael ei fonitro trwy'r Byrddau diogelu corfforaethol yn y ddau ALI. Ni fu unrhyw faterion yn gofyn am uwch gyfeirio i'r Bwrdd rhanbarthol hyd yn hyn. Mae'r gwaith yn parhau.</p> <p>Mae asesiad o anghenion ac yn fwy diweddar, proffil lleol wedi'i gwblhau o ran CL. Bydd y wybodaeth yma yn sail i weithdy i'w drefnu yn ystod yr wythnosau nesaf. Nod y gweithdy yw trosi'r wybodaeth yn gynllunio gweithredu lleol.</p>

	<p>adnabod sut i ymateb fel partneriaid mewn ffordd fwy effeithiol.</p> <ul style="list-style-type: none"> Mae troseddau lle mae defnydd o gyllyll ar gynnydd ar draws y wlad, ac er nad yw'r broblem yn yr ardal hon ar yr un raddfa a'r hyn a welir mewn ardaloedd eraill, mae angen ymateb i'r risg. Mae'r heddlu a'r gwasanaethau Safonau Masnach yng Ngwynedd yn cydweithio ar gynllun codi ymwybyddiaeth yn ein siopau perthnasol, o ran gwerthu cyllyll i blant a phobl ifanc. Bydd rhai siopau yn cael eu targedu hefyd am '<i>spot checks</i>' er mwyn canfod unrhyw dor-cyfraith posib, yn ogystal â chodi ymwybyddiaeth a rhannu pecynnau gwybodaeth yn gyffredinol. Mae Cyngor Môn wedi adnabod ei bod yn bwysig i weithwyr ac Aelodau Etholedig fod yn gyfarwydd â'r prosesau a'r ddeddfwriaeth parthed ail-sefydlu troseddwy'r risg uchel yn ein cymunedau. Mae dealltwriaeth yn arbed pobl rhag gorymateb a 	<p>Bydd y gwaith hwn yn cael ei wneud yn ystod misoedd cyntaf 2019, felly adroddiad ar gynnydd erbyn (Ch1).</p> <p>Adroddiad ar gynnydd yn (Ch1).</p>	<p>Heddlu, gwasanaethau Safonau Masnach Gwynedd</p> <p>Adran Dai Cyngor Ynys Môn –heddlu a'r gwasanaeth prawf</p>	<p>Bydd siopau perthnasol yn cael gwybodaeth a sgysiau pwrpasol gyda'r heddlu a SM, er mwyn eu hatgoffa o ddeddfwriaeth a goblygiadau gwerthu cyllyll i bobl dan oed. Bydd rhai siopau hefyd yn derbyn '<i>spot checks</i>' gan gadets yr heddlu, er mwyn i ni allu adnabod tor-cyfraith. Bydd hyn yn galluogi siopau i wneud penderfyniadau doeth, yn ogystal â'u gwneud yn ymwybodol bod yr asiantaethau gorfodaeth yn cadw golwg ar y materion hyn.</p> <p>Bydd sesiynau addas yn cael eu trefnu, ac fe adroddir yn ôl ar nifer y mynychwyr. Wrth sicrhau fod Aelodau Etholedig a gweithwyr rheng flaen yn gwbl gyfarwydd gyda'r goblygiadau a strwythurau rheoli troseddwy'r risg uchel yn ein cymunedau, maen nhw yn gallu</p>	<p>Operation 'Sceptre' wedi digwydd – gyda 23 pryniant Prawf yn cael eu gwneud yng Ngwynedd. Roedd 6 yn fethiannau, gyda pob un yn derbyn ymyrraeth ddilynol gan Safonau Masnachu o ran 'Diwydrwydd dyladwy', pecynnau gwybodaeth ac ati.</p> <p>Mae hyn wedi gosod y llwyfan ar gyfer gweithgaredd parhaus am weddill y flwyddyn – gan gynnwys gweithrediad posibl yn yr Hydref dan arweiniad yr Heddlu. Mae SM yn cynnal ail-brofion yn ystod gwyliu'r Haf.</p> <p>Cafodd y fenter hon sylw yn y wasg, er mwyn tynnu sylw at y gweithgareddau gorfodi mewn perthynas a gwerthu cyllyll.</p> <p>Ym Mis Ionawr 2019, cyflwynodd Cydlynnydd MAPP (Prawf_) PVPU Sgt (Heddlu Gogledd Cymru) a thai (Swyddog Ail-setlo carcharorion / Swyddog ASB a Rheolwr Gwasanaeth Tai Cymunedol) gyflwyniad MAPP / RSO. Mynychodd 5 aelod etholedig y sesiwn hon a nifer uchel o swyddogion o wahanol adrannau.</p>
--	--	---	---	---	--

	<p>chamddeall y sefyllfa yn ein cymunedau. Felly, mae'r Cyngor, ynghyd â'r Heddlu a'r Gwasanaeth prawf, am drefnu sesiynau codi ymwybyddiaeth.</p> <ul style="list-style-type: none"> Mae'r Gwasanaeth Iechyd Cyhoeddus a'r Heddlu ar draws Cymru wedi cynllunio prosiect i ddatblygu gweithle sy'n fwy cyfarwydd gydag agenda Profiadau Newidiol Mewn Plentyndod (PNmP) <i>neu ACE - Adverse Childhood experiences</i>. Y bwriad yw sicrhau fod gweithwyr (yr Heddlu yn benodol) yn deall sut mae PNmP yn gallu effeithio ar unigolion, a defnyddio'r wybodaeth hon i sicrhau'r ymateb gorau bosib pan maen nhw yn dod i sylw gwasanaethau. 	<p>Adrodd ar gynnydd yn Ynys Môn (CH1) Gwynedd yn (Ch3)</p>	<p>Tîm rhanbarthol yn arwain ar y gwaith. Partneriaid yn lleoli ymrwymo i fod yn rhan o'r datblygiad.</p>	<p>ymateb yn well i bryderon y cyhoedd.</p> <p>Bydd sesiynau codi ymwybyddiaeth yn cael eu cynnal ar draws y ddwy sir; gallwn fesur niferoedd y bobl sy'n eu derbyn, yn ogystal â sut effaith y mae hyn yn ei gael ar niferoedd y cyfeiriadau gan yr Heddlu i wasanaethau diogelu (un o'r allbynnau disgwylidig yw y bydd llai o gyfeiriadau yn dod i Wasanaethau Cymdeithasol, gan y bydd gan yr Heddlu well dealltwriaeth o anghenion unigolion a sut i gyfeirio). Bydd unigolion yn cael ymateb mwy addas i'w hamgylchiadau gan wasanaethau rheng flaen.</p>	<p>Er mwyn sicrhau bod neges y broses a'r sicrwydd yn parhau ar gyfer Aelodau Etholedig, trefnit sesiwn friffio arall yn ystod y flwyddyn ariannol hon.</p> <p>(Q1) Mae Ynys Môn wedi'i nodi fel ardal braenaru EATP. Dechreuodd hyfforddiant ACE TIME yn Ynys Môn ym mis Rhagfyr 2018, ochr yn ochr â Sir y Fflint.</p> <p>Hyd yma mae 483 o gynrychiolwyr wedi dechrau'r hyfforddiant – mae hyn wedi cynnwys 315 o Swyddogion Heddlu a Staff a 168 o staff asiantaethau bartner.</p> <p>Mae hyfforddiant bellach wedi'i gwblhau yn y meysydd hyn ac mae'r effaith i'w gweld o ran cynyddu atgyfeiriadau cymorth cynnar a wneir a lleihau atgyfeiriadau diogelu.</p> <p>Gwelir atgyfeiriadau diogelu o ansawdd gwell hefyd o ganlyniad i Swyddogion yn defnyddio iaith ACE. Mae hyn i gyd yn cefnogi sicrhau bod pobl/teuluoedd sy'n agored i niwed yn cael y cymorth iawn ar yr amser iawn.</p> <p>(Q3) Ffurfiwyd grŵp Gweithredu EATP ym mis Ebrill 19 ac mae wedi cyfarfod 3 i 4 gwaith hyd yma yn cynnwys yr Awdurdod Lleol, (gan gynnwys</p>
--	---	---	---	---	--

Addysg, gofal cymdeithasol oedolion, gofal cymdeithasol plant, Gwaith, Tai, Gwasanaethau Cyfiawnder Ieuencid ac Ieuencid, Hamdden a llyfrgelloedd ac ati), Mantell Gwynedd, Iechyd a HGC. Mae'r grŵp wedi hysbysu hyfforddiant AMSER AME Gwynedd ar gyfer Swyddogion Heddlu / staff yn ardaloedd Gogledd a De Gwynedd trwy fapio mynediad i gymorth a chefnogaeth gynnar ar gyfer bobl fregus. Fe wnaeth y grŵp hefyd gynghori ar, a chydlynu'r enwebiadau gan bartneriaid ar gyfer yr hyfforddiant.

Cytunodd gwasanaethau oedolion a thîm derbyn ac asesu Plant ar y broses cyfeirio cymorth cynnar a aeth yn fyw ddechrau mis Tachwedd ochr yn ochr â dechrau cyflwyno ACE TIME. Hyd yma mae'r rhaglen wedi hyfforddi mwy na 800 o Swyddogion Heddlu / staff ledled y rhanbarth. Cwblheir sesiynau hyfforddi craidd yng Ngwynedd ar 10fed Rhagfyr. Yn dilyn hyn, bydd Cydlynwyr ACE allan yng Ngorsafodd yr Heddlu yn gweithio gyda Swyddogion i ymgorffori'r dull gweithredu a dysgu o'r hyfforddiant yn ymarferol.

Mae llwybr iechyd meddwl IOACC wedi hen ddechrau. Mae llety addas

Tud. 36	<ul style="list-style-type: none"> Mae Gwasanaethau Tai Ynys Môn wedi adnabod cynnydd yn niferoedd y defnyddwyr gwasanaeth sy'n datgan bod ganddynt anghenion iechyd meddwl. Er mwyn sicrhau bod yr unigolion hyn yn derbyn y gefnogaeth y mae arnynt ei hangen, mae'r gwasanaeth wedi datblygu llwybr cefnogaeth a llety pwrpasol, ar y cyd â'r bwrdd iechyd. 	Bydd y cynllun yn cael ei asesu o gwmpas Hydref 2019, felly adroddiad ar gynnydd yn (Ch3).	Adran Tai Ynys Môn a'r Bwrdd Iechyd Lleol	Gan ddefnyddio'r 'Llwybr cefnogaeth a llety' clir ar gyfer pobl sydd ag anghenion iechyd meddwl, bydd llai o bosibilrwydd y bydd unigolion yn cael eu targedu gan eraill sydd eisiau manteisio arnynt a'u defnyddio nhw fel person, neu eu llety, ar gyfer hwyluso troseddau, e.e. ar gyfer dosbarthu cyffuriau. Nid dyma brif bwrpas y cynllun, ond mae'n cyfrannu at leihau'r cyfleoedd i gam-fanteisio.	(cam i lawr) ar gael i breswylwyr digartref lle mae iechyd meddwl yn angen arweiniol. Mae'r cam i lawr wedi bod yn llwyddiannus i unigolion sy'n gadael yr uned Hergest a darperir cefnogaeth gymunedol ddwys ar ôl iddynt gael eu rhyddhau. Rydym wedi cael straeon o llwyddiant ond hefyd mae gwersi wedi'u dysgu ar hyd y daith.
†	Ymyraethau a sefydlwyd gan bartneriaid (sydd hefyd yn cyfrannu tuag at y meysydd ffocws)				

4	<p>Ffocws: Cynyddu'r hyder i adrodd am gam-drin domestig / Gweithio gyda MARAC i reoli'r niferoedd sy'n ddiodef Cam-drin Domestig dro ar ôl tro (Cynhadledd Asesu Risg Aml-asiantaethol)</p> <p>Mesurau:</p> <ol style="list-style-type: none"> Lefel y cam-drin domestig 	
---	--	--

	<p>2. Lefel y cam-drin domestig risg uchel (Achosion MARAC)</p> <p>3. Nifer y bobl sy'n dioddef Cam-drin Domestig dro ar ôl tro (3 neu ragor mewn 12 mis)</p> <p>4. Nifer y troseddwyd sy'n trosedu dro ar ôl tro (dangosydd newydd)</p> <p>*Dangosydd newydd ychwanegol posib – nifer yr erlyniadau cam-drin domestig llwyddiannus</p>				
	<p>Camau gweithredu a phrosiectau 2019</p>	<p>Dyddiad Targed</p>	<p>Cyfrifoldeb</p>	<p>Allbynnau a deilliannau</p>	<p>Allbwn wedi'i gwblhau</p>
<p>Tud. 37</p>	<ul style="list-style-type: none"> Ymateb i'r ddeddfwriaeth newydd - Deddf Trais yn erbyn Menywod, Cam-drin Domestig a Thrais Rhywiol (Cymru) 2015, gan gynnwys gweithredu'n lleol parthed anghenion y Fframwaith Hyfforddi Cenedlaethol. Hefyd, fel partneriaid, rydym am gyfrannu at yr asesiad anghenion rhanbarthol ar gyfer cynllunio a chomisiynu gwasanaethau i'r dyfodol. Fel Partneriaeth, mae cyfrifoldeb statudol arnom i ymateb i farwolaethau domestig, gan gynnal adolygiad. Mae'r bartneriaeth yn cynnal y 3ydd adolygiad o'r fath ar hyn o bryd, a byddwn yn sicrhau ymateb priodol i unrhyw adolygiad o'r fath i'r dyfodol. 	<p>Bydd dyddiadau gweithredu yn amrywio ar draws y rhanbarth. Adrodd ar gynnydd yn (Ch3).</p> <p>Bydd yr adolygiadau yn parhau dros y cyfnod sydd angen i gyflawni – ar gyfartaledd o gwmpas 2 flynedd. Mae cynnydd pob chwarter wedi'i gynnwys fel eitem ar agenda'r Bartneriaeth.</p>	<p>Bwrdd Iechyd, Awdurdodau Lleol a'r Gwasanaeth Tân</p> <p>Y bartneriaeth leol, a'r panel pwrpasol sydd yn ei le ar gyfer yr adolygiad.</p>	<p>Mae codi ymwybyddiaeth o faterion Trais yn y Cartref ar draws y sectorau, ac ymysg y cyhoedd, yn flaenoriaeth gan Lywodraeth Cymru. Wrth ymrwymo i'r rhaglen hyfforddiant cenedlaethol, bydd gwasanaethau statudol yn hyfforddi'r gweithlu dros y blynyddoedd i ddod. Bydd modd adrodd ar nifer y bobl mae hyn yn effeithio arnynt dros y bum mlynedd i ddod - drwy waith y bwrdd rhanbarthol.</p> <p>Byddwn yn rhannu'r gwersi sy'n deillio o'r adolygiadau gyda phartneriaid ar draws y rhanbarth. Bydd cynllun gweithredu wedi ei sefydlu ar gyfer pob adolygiad, a byddwn yn monitro'r gweithredu sy'n deillio ohono.</p>	<p>Mae'r cyfraniadau tuag at y strategaethau rhanbarthol yn parhau trwy'r Bwrdd rhanbarthol.</p> <p>Yn y ddau Awdurdod Lleol, bu cynnydd mewn perthynas ag elfen Gofyn a Gweithredu'r fframwaith hyfforddi, gydag unigolion bellach wedi'u adnabod ar gyfer ymgymryd â'r sesiynau 'hyfforddi'r hyfforddwr'</p> <p>Yn ddiweddar, rhannwyd dysgu o'r DHR gorffenedig gyda'r Bwrdd diogelu rhanbarthol. Dau DHR arall heb eu cwblhau</p>

	<ul style="list-style-type: none"> Mae'r broses MARAC (<i>multi agency risk assessment conference</i>) yn bodoli ym mhob Sir. Dyma lle mae asiantaethau yn dod at ei gilydd i drafod dioddefwyr trais yn y cartref, lle maent mewn risg uchel o niwed, er mwyn cynllunio i'w gwarchod. Mae'r Heddlu, sy'n arwain ar hyn, wedi amlygu'r angen i ail-edrych ar y broses, ac adolygu lle bo'r angen. <p>Mae Gwasanaethau Plant Ynys Môn wedi adnabod yr angen i adolygu cydweithio ar achosion sy'n cyrraedd y Gwasanaeth Integredig Cefnogi Teuluoedd (GICT), neu IFSS (<i>Integrated Family Support Services</i>). Dyma'r teuluoedd lle mae posibilrwydd y bydd y plant yn gorfod mynd i ofal.</p>	<p>Adrodd ar gynnydd (CH2)</p> <p>Bydd y peilot yn cymryd 3-6 mis. Adrodd ar gynnydd yn (Ch 3).</p>	<p>Aelodau'r Bwrdd Rhanbarthol, gyda'r heddlu'n arwain.</p> <p>Gwasanaethau Plant Ynys Môn, gyda grŵp arwain yn rhedeg y peilot.</p>	<p>Posib y bydd y bwrdd rhanbarthol yn comisiynu corff allanol i gynnal yr adolygiad, ond bydd pob partner arall yn ymrwymo i'r broses drwy'r Bwrdd Rhanbarthol, a byddwn yn sicrhau bod anghenion lleol yn bwydo mewn i'r broses. Y bwriad yw sicrhau fod y broses yn gynaliadwy ac yn effeithiol i'r dyfodol, gan fod yr angen yn cynyddu.</p> <p>Mae grŵp wedi dod at ei gilydd i edrych ar beilota ffordd ychydig yn wahanol o weithio gyda'r teuluoedd hyn, gan gynnwys tynnu mwy o wasanaethau trydydd sector i mewn. Teuluoedd gyda phroblemau trais yn y cartref fydd yn cael sylw'r peilot. Bydd y peilot yn digwydd er mwyn asesu effaith y newid yn gyntaf, cyn mynd ati i raeadru ymhellach.</p>	<p>Mae'r gwaith rhanbarthol yn parhau, dan arweiniad yr Heddlu. Cynigir model llywio MARAC rhanbarthol.</p> <p>Yn lleol rydym wedi bwydo ein barn i'r broses. Hyd nes y bydd newidiadau ar waith, rydym yn parhau i fod yn weithredol fel grŵp llywio MARAC dwy Sir</p> <p>Mae'r gwaith yma yn mynd rhagddo wrth i ni ddatblygu llwybr ymateb gwahanol i achosion trais domestig. Mae safer lives yn llunio cwrs i weithwyr y tîm a gweithwyr o fewn yr asiantaethau i ni (Mis Ionawr) a bydd y cyngor yn cymerwyd rhan o bosib mewn cynllun peilot "one front door" sydd yn ddull aml asiantaethol o ymateb i gyfeiriadau trais domestig sydd wedi ei dreialu yn Lloegr e.e Gogledd Gwlad yr haf.</p>
--	--	---	--	--	--

5	<p>Ffocws: Cynyddu hyder i adrodd am drais rhywiol / cynyddu ymwybyddiaeth am drais rhywiol ymysg pobl ifanc</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cam-fanteisio ar blant yn rhywiol (CBR) • Achosion risg uchel <p>Mesurau:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Lefel y troseddau rhywiol 2. Nifer y troseddau Cam-fanteisio'n Rhywiol ar Blant 				
	Camau gweithredu a phrosiectau 2019	Dyddiad Targed	Cyfrifoldeb	Allbynnau a deilliannau	Allbwn wedi'i gwblhau
Tud. 39	<ul style="list-style-type: none"> • Mae llawer iawn o waith wedi cael ei wneud yn ystod y blynyddoedd diweddar i adnabod ffurf effeithiol o ymdrin â throseddau o gam-fanteisio ar blant yr rhywiol neu CSE (<i>child sexual exploitation</i>) gan gynnwys deddfwriaeth newydd a chynllun ymateb rhanbarthol. Rydym hefyd wedi sefydlu grwpiau lleol yn y gwasanaethau plant i ddelio gyda materion o'r fath. Mae'r gwaith yn parhau – <ul style="list-style-type: none"> ○ Bydd gwasanaethau safonau masnach Gwynedd yn gwneud hyfforddiant CSE yn orfodol i bawb sy'n dal trwydded gyrru taci o'r flwyddyn hon ymlaen. ○ Bydd Cyngor Ynys Môn yn gwneud hyfforddiant CSE yn orfodol i holl weithlu'r Cyngor. Yn ogystal, bydd Cyngor Gwynedd yn cynnig 	Adrodd ar gynnydd (Ch3)	Yr holl bartneriaid i ymateb i'r fframwaith cydweithio. Safonau Masnach Gwynedd. Gwasanaethau plant y ddwy Sir.	Mae modd asesu nifer y gyrwyr taci yn Ynys Môn sy'n cydymffurfio â'r gofynion hyfforddiant. Bydd y Cyngorau'n asesu faint o bobl sydd wedi cael hyfforddiant, yn ogystal ag unrhyw fylchau sydd angen sylw. Y bwriad yw sicrhau bod gweithwyr yn ymwybodol o sut i adnabod CSE ac ymdrin ag ef.	Yn Gwynedd - mae hyfforddiant CSE yn parhau i fod yn un o flaenoriaethau Gwasanaethau Plant a darperir hyfforddiant CSE yn flynyddol. Bellach mae'r hyfforddiant yn cael ei danategu gan banel CSE gweithredol amlasiantaethol pob Mis . Yn Ynys Môn - bydd yr holl staff yn cwblhau Ymwybyddiaeth Sylfaenol o hyfforddiant CSE - Modiwl E-Ddysgu erbyn 31 Mawrth 2020. Mae'r gwaith hwn yn cael ei fonitro.

Tud. 40	<p>hyfforddiant i'r gweithlu ar CSE, ac yn datblygu pecynnau.</p> <ul style="list-style-type: none"> Mae gwasanaethau wedi adnabod bod mwy o achosion yn dod i sylw mewn perthynas ag ymddygiad rhywiol niweidiol (ymysg plant). Felly, mae'r ddau Gyngor yn edrych ar ffurf o allu ymateb i hyn yn effeithiol i'r dyfodol. 	<p>Bydd y datblygiad hwn yn waith mwy hirdymor. Adrodd ar gynnydd (Ch4).</p>	<p>Gwasanaethau plant y ddwy Sir</p>	<p>Bydd gwasanaethau plant Ynys Môn yn datblygu hyfforddiant addas ar gyfer gweithwyr a allai ddod ar draws y materion hyn, ac yn adnabod rhai gweithwyr y gellid eu datblygu i arbenigo mwy yn y maes. Bydd gwasanaethau plant Gwynedd hefyd yn ymgeisio am arian penodol ar gyfer datblygu'r adnodd arbenigol yn y gwasanaeth. Yn y dyfodol felly, bydd gwell dealltwriaeth ac ymateb i achosion o ymddygiad rhywiol niweidiol, a bydd modd adnabod nifer o yr achosion sy'n dod i sylw. Hefyd, bydd Bwrdd Diogelu Gogledd Cymru yn mynd ati i osod arweiniad i wasanaethau ar gyfer gweithredu yn effeithiol.</p>	<p>Datganiad 6/2/20</p> <p>Bellach mae tîm Ymddygiad Rhywiol Problemus a Niweidiol newydd ar waith (Gwynedd). Rôl y gwasanaeth yw cynorthwyo einartneriaid ym maes Iechyd, Addysg a Gofal Cymdeithasol i uniaethu ac ymyrryd yn gynnar gyda phlant a phobl ifanc sy'n arddangos ymddygiadau amhriodol ac yn atal gwaethygu. Mae'r gwasanaeth yn hapus i gyflwyno sesiwn friffio i'r bartneriaeth i ddarparu mwy o wybodaeth am gylch gwaith a monitro'r tîm.</p>
	<p>Ymyraethau a sefydlwyd gan bartneriaid (sydd hefyd yn cyfrannu tuag at y meysydd ffocws)</p> <ul style="list-style-type: none"> Trwyddedu tacsis: Gwiriadau Gwasanaeth Datgelu Gorfodol a Gwahardd (DBS), ac yn y camau olaf o weithredu hyfforddiant diogelu gorfodol fel gofyniad ar gyfer y drwydded. Partneriaid – Gwarchod y Cyhoedd, Cynghorau Gwynedd ac Ynys Môn Tîm ONYX Cam-fanteisio ar blant yn rhywiol (CBR): Wedi sefydlu yn nhimau lleol yr Heddlu er mwyn mynd i'r afael â CBR. Partneriaid – Heddlu, Gwasanaethau Cymdeithasol, Iechyd, Tai 				

6	Ffocws: Mynd i'r afael â chamddefnyddio sylweddau yn yr ardal <ul style="list-style-type: none"> • Cyflenwi cyffuriau cyfundrefnol • Gyrru dan ddylanwad cyffuriau Mesurau: <ol style="list-style-type: none"> 1. Dangosyddion Perfformiad Allweddol Llywodraeth Cymru 				
	Camau gweithredu a phrosiectau 2019	Dyddiad Targed	Cyfrifoldeb	Allbynnau a deilliannau	Allbwn wedi'i gwblhau
Tud. 41	<ul style="list-style-type: none"> • Wedi adnabod yr angen am adeilad mwy addas ar gyfer gwasanaethau camddefnyddio sylweddau yn Ynys Môn, mae'r Bwrdd Cynllunio Rhanbarthol (BCR) neu'r APB (<i>Area Planning Board</i>) wedi derbyn arian cyfalaf gan Lywodraeth Cymru i brynu adeilad addas yng Nghaergybi. Dros y ddwy flynedd nesaf, bydd gwaith adnewyddu yn cael ei wneud ar yr adeilad. • Mae adnabod adeilad newydd addas ym Mangor hefyd yn 	<p>Bydd y gwaith yn parhau hyd at 2020/21, adrodd ar gynnydd yn ystod (Ch4)</p>	<p>Bwrdd cynllunio rhanbarthol</p> <p>Bwrdd cynllunio rhanbarthol</p>	<p>Rydym bob amser eisiau annog unigolion i dderbyn cefnogaeth a thriniaeth pan fo ganddynt anghenion yn deillio o gamddefnyddio sylweddau. Mae cael darpariaeth addas ac o ansawdd yn rhan fawr o gyflawni'r weledigaeth hon. Bydd modd adrodd yn ôl ar y ffordd mae'r gwasanaeth a defnyddwyr gwasanaeth yn adnabod gwelliannau yn y ddarpariaeth.</p> <p>Ein bwriad yw ystyried unrhyw gyfle i adnabod adeilad addas ar gyfer y</p>	<p>Mae'r gwaith o ddatblygu ac adnewyddu Craig hyfryd yn mynd rhagddo a'r gobaith yw ei gwblhau'n fuan.</p> <p>Ein bwriad yw ystyried unrhyw gyfle i nodi adeilad addas ar gyfer y gwasanaeth triniaeth ym Mangor. Mae Llywodraeth Cymru wedi cymeradwyo datblygiad cyfalaf yn ardal Bangor, ar yr amod bod cyllid ar gael. Ar hyn o bryd rydym yn ceisio nodi adeilad i'w brynu ym Mangor fel y gallwn gyflwyno cais cyfalaf wedi'i gostio'n llawn i Lywodraeth Cymru.</p> <p>(Dim diweddariad)</p>

	<p>flaenoriaeth. Mae'r bwrdd iechyd yn edrych ar gyfleoedd, a bydd y bwrdd rhanbarthol yn cydweithio â hwy i ymgeisio am arian cyfalaf newydd, petai cyfleoedd yn codi.</p> <ul style="list-style-type: none"> Mae'r bwrdd cynllunio rhanbarthol wedi adnabod bod angen edrych ar gynllun rhanbarthol penodol ar gyfer alcohol. Bydd y bartneriaeth leol yn bwydo i mewn i'r gwaith hwn, ac yn gweithredu fel bo'r angen. 	<p>Dim amserlen benodol - adrodd fel y daw cyfleoedd</p> <p>Chwe mis ar gyfer paratoi strategaeth ddrafft. Adrodd ar gynnydd (Ch3).</p>	<p>Bwrdd cynllunio rhanbarthol, a'r grŵp datblygu cynllun.</p> <p>Bwrdd Cynllunio Rhanbarthol</p>	<p>gwasanaeth triniaeth ym Mangor. Hyd nes y bydd hyn yn digwydd, mae'r gwasanaethau'n gweithio o adeiladau partneriaid.</p> <p>Rydym yn adnabod fod alcohol yn gallu achosi niwed i unigolion, teuluoedd a chymunedau, a bod angen edrych ar dystiolaeth o ran beth sy'n gweithio, er mwyn creu strategaeth i leihau'r niwed. Bydd yr holl bartneriaid yn ymrwymo i wireddu'r strategaeth, gyda'r bwriad o leihau'r niwed y mae camddefnyddio alcohol yn gallu ei achosi. Bydd y strategaeth yn adnabod ffurf o asesu'r effaith fel rhan o'r datblygiad.</p> <p>Bydd gwaith cynllunio'n digwydd rhwng y partneriaid er mwyn adnabod pa fath o wasanaethau ychwanegol sydd eu hangen yn y ddwy Sir, ac ymhle. Yna, byddwn yn datblygu gwasanaethu newydd ac yn monitro'r effaith dros gyfnod y contractau. Y bwriad yw sicrhau bod unigolion sy'n ffafrio</p>	<p>Cynhyrchwyd, Strategaeth ddrafft Alcohol Gogledd Cymru, a'i thrafod â phartneriaid yn y gweithdy ar 26 Tachwedd 2019, i nodi unrhyw fylchau a blaenoriaethau'r cynllun cyflawni / gweithredu. Strategaeth Derfynol i'w chyflwyno i Fwrdd Gweithredol APB ym Mis Ionawr i'w chymeradwyo. Grŵp Lleihau Niwed APB i gymryd perchnogaeth o'r cynllun gweithredu terfynol a goruchwyllo / monitro cyflenwi yn erbyn hyn gan bartneriaid strategol yr APB.</p> <p>Mae'r Gwasanaeth yn datblygu yn dda gyda cydweithio effeithiol rhwng y darparwr a Tîm Lleihau Niwed y Bwrdd Iechyd. Mae gwasanaethau galw fewn newydd wedi ei</p>
--	--	---	---	---	--

<p>mwy o adnoddau ar gael drwy'r Bwrdd Cynllunio Rhanbarthol i ddarparu gwasanaethau yn lleol dros y ddwy Sir.</p> <p>Rydym wedi adnabod yr angen i gryfhau'r gefnogaeth yr ydym yn ei chynnig i deuluoedd yn Ynys Môn, lle mae materion camddefnyddio sylweddau/iechyd meddwl. Mae'r ddarpariaeth hon ar gael yng Ngwynedd yn barod, drwy arian gan y bwrdd cynllunio ardal. Felly, rydym am ddatblygu adnodd ychwanegol yng Ngwasanaethau Plant Ynys Môn.</p>	<p>Adnodd yn ei le erbyn mis Ebrill. Adrodd ar gynnydd (Ch 2).</p>	<p>Bwrdd cynllunio ardal/Gwasanaethau plant Ynys Môn</p>	<p>gwasanaethau yn y gymuned, a rhai llai ffurfiol, yn dod ymlaen i dderbyn cefnogaeth.</p> <p>Bydd y swydd hon yn ychwanegu at wydnwch a gallu teuluoedd i ddelio â'r materion hyn, ac felly, bydd llai o deuluoedd yn datblygu i fod angen gwasanaethau mwy dwys.</p>	<p>datblygu yn ogystal a mwy o ymestyn allan i gymunedau. Mae mwy o waith i'w wneud o ran ehangu'r ddarpariaeth ond mae cyllid ychwanegol gan Llywodraeth Cymru yn golygu bod modd cynnig mwy o gefnogaeth i unigolion o ran anghenion tai a iechyd meddwl. Bydd hyn yn datblygu ymhellach yn y flwyddyn ariannol nesaf.</p> <p>Mae'r swydd wedi ei llenwi yn ystod chwarter 1. Mae'r swyddog wedi cychwyn yn y swydd ar y cyntaf o Ebrill. Rydym nawr yn gweithio ar dempled monitro perfformiad gyda gwasanaethau plant yn Ynys Môn, mae hwn yn cael ei weld fel datblygiad positif iawn oddi fewn y tîm.</p>
<p>Ymyraethau a sefydlwyd gan bartneriaid (sydd hefyd yn cyfrannu tuag at y meysydd ffocws)</p> <ul style="list-style-type: none"> Arolwg diogelwch tân yn y cartref: Arolwg ar gyfer unigolion sydd wedi eu hadnabod i fod yn fregus yn sgil camddefnydd alcohol. Partneriaid – Gwasanaeth Tân ac Achub, CAIS a'r Bwrdd Iechyd Lleol. 				

<ul style="list-style-type: none"> • Unigolion sy'n destun Gorchymyn Adferiad Cyffuriau: Cwrs gorfodol ar iechyd a lles, fydd yn pwysleisio ymarferion i leihau niwed – Gwasanaeth Prawf Cymru • Hyrwyddo ymgyrchoedd lleol: Hyrwyddo ymgyrch diogelwch y ffyrdd y 5 angheuol, i godi ymwybyddiaeth o yfed dan ddylanwad alcohol/cyffuriau. Partneriaid – Heddlu, Gwasanaeth Tân ac Achub • Ymgyrch RATTLE: Targedu'r rhai sy'n delio cyffuriau yng Ngwynedd a Môn. Partneriaid – Heddlu, Cynghorau 	
--	--

7 Ffocws: Lleihau aildroseddu (ar gyfer dioddefwyr a throseddwyr)					
Mesur:					
<ol style="list-style-type: none"> 1. Nifer y bobl sy'n dioddef trosedd dro ar ôl tro (3 neu ragor mewn 12 mis, dangosydd newydd) 2. Nifer sydd yn ail-droseddu dro ar ôl tro oed 18+ (3 neu ragor mewn 12 mis, dangosydd newydd) 3. Nifer sydd yn ail-droseddu dro ar ôl tro, oedran 12-17(3 neu ragor mewn 12 mis, dangosydd newydd) 					
44	Camau gweithredu a phrosiectau 2019	Dyddiad Targed	Cyfrifoldeb	Allbynnau a deilliannau	
	<ul style="list-style-type: none"> • Mae'r Bwrdd Rhanbarthol wedi ystyried sefydlu Bwrdd Rheoli Rhanbarthol ar gyfer Gwasanaethau Cyfiawnder ieuencid. Os bydd Bwrdd yn cael ei sefydlu, bydd cyfleoedd i rannu ymarfer da. Ond, gan fod gennym Fyrddau Rheoli lleol hefyd, byddwn yn adolygu'r trefniant i sicrhau nad oes dyblygu gwaith, nac unrhyw golled i fuddion lleol, wrth weithredu yn y ffordd newydd. 		Bwrdd Cymunedau Diogel Gogledd Cymru i'w sefydlu. Byrddau rheoli lleol i ymrwymo i'r trefniant.	Mae hwn yn gyfle i dreialu trefniant rhanbarthol, a all fod o fudd i wasanaethau Cyfiawnder ieuencid, ac o bosib rannu gwaith datblygol ar draws y rhanbarth. Serch hyn, rydym am asesu effaith y Bwrdd newydd, ac os nad oes budd, byddwn yn barod i ddychwelyd i'r trefniant cyfredol.	Ar ôl archwilio'r opsiwn hwn, penderfynwyd nad YJB rhanbarthol yw'r ffordd ymlaen. Fodd bynnag, mae rhannu ymarfer da a chydweithio ar draws y rhanbarth yn dal i ddigwydd, a bydd yn parhau yn ei le pan ddaw'r adolygiad rhanbarthol o Fyrddau i ben yn y flwyddyn ariannol nesaf

	<ul style="list-style-type: none"> Mae gwasanaeth Cyfiawnder ieuencid y ddwy Sir wedi adolygu strwythurau ac wedi penderfynu sefydlu strategaeth newydd. Bydd hyn yn arwain at gynllun sy'n fwy effeithiol yn yr hinsawdd ariannol bresennol, ac yn gallu rhoi ystyriaeth i'r mathau o droseddau newydd yr ydym yn eu gweld yn datblygu, megis Llinellau Sirol. <p>Mae'r cynllun rheoli troseddwr mewn ffordd integredig neu (<i>IOM – Integrated offender management</i>) am newid y mathau o droseddwr sydd am gael eu targedu. Rydym wedi adnabod mai dyma'r unigolion sy'n achosi'r niwed mwyaf i gymunedau.</p>	<p>Bydd cynllun strategol 2 flynedd, a chynllun gweithredu yn eu lle erbyn 5ed o Awst</p> <p>Yn weithredol drwy'r flwyddyn. Asesu bob chwe mis gan gychwyn gyda (Ch2).</p>	<p>Bwrdd rheoli gwasanaeth cyfiawnder ieuencid lleol</p> <p>Bwrdd gweithredol gwasanaeth cyfiawnder ieuencid lleol</p> <p>Bwrdd strategol IOM rhanbarthol</p>	<p>Bydd strategaethau newydd yn eu lle, sydd wedi eu datblygu i ymateb yn fwy effeithiol i'r materion sy'n ein hwynebu ar hyn o bryd.</p> <p>Mae'r cynllun yn gyfle i droseddwr dderbyn cefnogaeth i'w helpu i roi'r gorau i droseddu. Y bobl fydd yn cael eu targedu o hyn allan fydd y rhai sydd wedi eu cyhuddo o drais yn y cartref neu droseddau yn gysylltiedig â gangiau troseddu cyfundrefnol. Bydd hyn yn galluogi'r cynllun i weithio gydag unigolion yr ydym yn eu hystyried sy'n achosi'r niwed mwyaf i gymunedau. Dylem weld lleihad yn nifer y troseddau gan yr unigolion hyn; mae'r rhai sy'n parhau i droseddu yn cael eu herlyn.</p>	<p>Diweddariad 6/2/20</p> <p>Mae'r strwythur rheoli a llywodraethu newydd bellach ar waith. Mae system dwy haen yn dilyn sefydlu Grŵp Rheoli Gweithredol YJS. Mae'r Bwrdd gweithredol newydd hwn yn atebol i'r Bwrdd Rheoli Strategol ac mae'n darparu mwy o gydweithrediad partneriaeth weithredol rhwng plant ac asiantaethau cyfiawnder. Unwaith eto, byddai'r gwasanaeth yn hapus i roi briff i'r bartneriaeth ar OMG YJS a'i waith i fynd i'r afael â thueddiadau troseddu newydd.</p> <p>Mae'r carfan IOM wedi ei adolygu, yn dilyn tamaid o gwaith yn edrych ar yr elfennau o fgythyad/risg a niwed. Fe fydd y targed nawr yn wahanol, fe fydd pob un achos yn achos y gwasanaeth Prawf, ac fe fydd pwyslais ar achosion County Lines (troseddau cyffuriau) a gangiau troseddu cyfundrefnol. Fe fydd achosion trais yn y cartref hefyd yn cael eu cysidro.</p>
--	---	--	---	---	---

<ul style="list-style-type: none"> Mae'r gwasanaeth cyfiawnder ieuencid (GCI) yn adnabod bod nifer fawr o'r plant sy'n dod i mewn i'r gwasanaeth yn dioddef o broblemau sy'n gysylltiedig â 'thrawma ac ymlyniad' (<i>attachment and trauma related issues</i>). Felly, er mwyn torri'r cylch o ymddygiad gwael a throdeddu, mae'n rhaid ymateb yn briodol i anghenion y plant hyn. 	<p>Hyfforddiant yn ystod (Ch1). Cynllun i weithredu'r dysgu (Ch 3). Bydd monitro'r allbynnau yn mynd ymlaen i 2020.</p>	<p>Gwasanaeth cyfiawnder ieuencid Gwynedd ac Ynys Môn</p>	<p>Wrth hyfforddi'r gweithlu ar y ffyrdd gorau o ymateb a gweithio â phlant sydd wedi dioddef o faterion yn gysylltiedig â thrawma ac/neu ymlyniad, bydd gwell allbynnau i'r plant, a hefyd bydd llai o siawns iddynt fynd ymlaen i drodeddu rhagor. Eisoes, dengys tystiolaeth genedlaethol fod y math hwn o ymateb yn gweithio.</p>	<p>(Q1) Mae holl staff yn y Gwasanaeth Cyfiawnder Ieuencid wedi derbyn cam cyntaf yr hyfforddiant model adfer trawma, gwell rheolaeth achos. Bydd yr ail gam, ymarfer ar sail Seicoleg, yn digwydd pan fydd y Swydd Seicolegydd wedi'i llenwi.</p> <p>Bydd y trydydd cam, ymyriadau sy'n seiliedig ar wytnwch, yn cael eu darparu ym mis Medi/Hydref – fel rhan o raglen ymchwil y 3ydd flwyddyn sy'n cael ei chynnal gan Astudiaeth PhD Prifysgol Bangor ('Ymyriadau ar sail Effeithlonrwydd Gwydnwch gyda Phlant a phobl ifanc sy'n trodeddu')</p> <p>(Q3) Mae holl staff perthnasol yn yr YJS bellach wedi derbyn yr hyfforddiant angenrheidiol yn y model adfer Trawma a Rheoli Achos Gwell. Yn anffodus nid ydym wedi gallu sicrhau gwasanaethau Seicolegydd Plant Clinigol trwy ein comisiynu gwasanaethau iechyd (mater recriwtio). Mae ECM a TRM yn gofyn am ymyrraeth broffesiynol seicolegydd ar gyfer asesiad sylfaen y rhaglen. Ar hyn o bryd rydym yn gweithio gyda</p>
--	---	---	---	--

				BCHBT, YJB a LIC i unioni'r mater neu i ddatblygu cylch gwaith sy'n cynnal ffyddlondeb yr ymyrraeth ac efalla yn caniatáu i'r gwaith ddechrau ar y rhaglen.
	Ymyrraethau a sefydlwyd gan bartneriaid (sydd hefyd yn cyfrannu tuag at y meysydd blaenoriaeth)			
	<ul style="list-style-type: none"> • Ymgyrch Phoenix: targedu pobl ifanc sydd wedi eu hadnabod fel rhai sydd mewn perygl o droseddu neu ail-drosteddu a'u cynnwys mewn gweithgareddau cadarnhaol. Partneriaid – Gwasanaeth Tân ac Achub, Addysg, Gwasanaeth Cyfiawnder Ieuencid a'r Heddlu. • Prosiect WISDOM: Ymateb aml-asiantaethol i ail-drosteddwyr risg uchel wedi sefydlu yn un o adeiladau'r Cyngor. Partneriaid – Heddlu (Uned Gwarchod y Cyhoedd) a Phrawf (Uned trosteddwyr rhywiol a threisgar) • Gorchymyn Ymddygiad Trosteddol ar ôl euogfarn (CBO): Gorchymyn ar ôl euogfarn gyda'r nod o fynd i'r afael â'r trosteddwyr mwyaf difrifol a pharhaus. Partneriaid - Heddlu, Gwarchod y Cyhoedd, Prawf • Ymyrraeth Gynnar (EIT): Ymateb aml-asiantaethol ymyrraeth cynnar. Partneriaid – Arweinir gan yr Heddlu , aml-asiantaethol 			

Tud. 47

Partneriaeth Diogelwch Cymunedol - Gwynedd a Môn

Beth ydyw?

Grŵp o sefydliadau sy'n cydweithio i ystyried sut y gallwn fynd i'r afael â throedd ac anhrefn yw'r Bartneriaeth Diogelwch Cymunedol. Ymgorfforir y gofyn i gael partneriaeth o'r fath yn ei lle ar lefel leol yn y gyfraith, o fewn Deddf Troedd ac Anhrefn 1998. Mae gan nifer o sefydliadau ran i'w chwarae o fewn y bartneriaeth, gan gynnwys yr Awdurdod Lleol, yr Heddlu, gwasanaethau Prawf, y gwasanaeth Tân ac Achub a'r Bwrdd Iechyd.

Mae gennym gyfrifoldebau dan Ddeddf 1998 dros nifer o feysydd, gan gynnwys - lleihau troedd ac anhrefn, lleihau aildroeddu, camddefnyddio sylweddau ac ymddygiad gwrthgymdeithasol. Yn ogystal, mae dyletswydd arnom i gomisiynu adolygiadau Lladdiad Domestig mewn rhai amgylchiadau penodol. Hefyd, mae dyletswydd arnom i baratoi asesiad blynyddol o droedd ac anhrefn, er mwyn ein harwain o ran yr hyn sydd angen ei flaenoriaethu.

Beth mae'n ei wneud?

Ers iddi gael ei sefydlu dros 20 mlynedd yn ôl, mae'r bartneriaeth wedi wynebu sawl newid. Yn y lle cyntaf, cefnogwyd y gwaith drwy nifer o grantiau lleol a chydlynwyr ymroddedig. Fodd bynnag, nid oes gennym grantiau lleol heddiw ac mae adnoddau pwrpasol wedi lleihau'n aruthrol. Felly, rydym wedi ymaddasu i'r tirlun newydd sy'n golygu gweithio i raddau helaeth gyda phartneriaid ar draws gogledd Cymru, i sicrhau cyfleoedd ac adnoddau i weithredu newid yn lleol.

Ers 1998, mae llawer o'r gwaith wedi bod yn ymwneud â phrif ffrydio diogelwch cymunedol i waith bob dydd yr holl bartneriaid. Mae hyn wedi arwain at weld newidiadau helaeth gan fod gwasanaethau bellach yn cynllunio ac ymgorffori anghenion pobl bregus a dioddefwyr yn eu gwaith bob dydd. Mae hyfforddiant ar nifer o faterion yn ymwneud â throedd ac anhrefn yn cael ei gymhwyso fel mater o drefn, ac mae asiantaethau yn cydweithio bob dydd.

Heddiw, rydym yn cynnal datblygiadau'r 20 mlynedd diwethaf, sydd wedi gweld lleihad mewn rhai mathau o droseddau, ond hefyd yn cynnal ymwybyddiaeth o droseddau newydd sydd angen sylw arbenigol. Ar ôl sefydlu cysylltiadau gweithio a rhwydweithiau ar draws rhanbarth gogledd Cymru, rydym mewn sefyllfa well i ymateb i'r heriau newydd yma.

Yn lleol, rydym yn dal i gynnal ein grwpiau gweithio ar y cyd ac yn chwilio'n gyson am ffyrdd i wella sut ydym yn cydweithio i fynd i'r afael â'n meysydd cyfrifoldeb. Isod, byddwn yn dangos pa strwythurau sydd gennym yn eu lle i symud ein gwaith ymlaen a hefyd pa feysydd penodol fydd yn cael ein sylw dros y 12 mis nesaf.

Strwythurau diogelwch cymunedol -

Rhanbarth Gogledd Cymru -

Mae gennym sawl Bwrdd yng ngogledd Cymru sy'n dod â'r partneriaid angenrheidiol ynghyd i drafod amrywiol agweddau o Ddiogelwch Cymunedol, mae'r rhain yn cynnwys -

- Troseddau difrifol a chyfundrefnol
- Diogelu (pobl fregus) gan gynnwys radicaleiddio
- Caethwasiaeth fodern
- Cam-drin domestig a thrais rhywiol
- Camddefnyddio sylweddau (cyffuriau ac alcohol)
- Bwrdd Cyfiawnder Troseddol
- Rheoli troseddwy

Nid yw hon yn rhestr gyflawn ond mae'n dangos faint o waith a wneir i ddatblygu cynlluniau strategol, i gyfarwyddo ac, o bryd i'w gilydd, i gomisiynu gwasanaethau sy'n diwallu anghenion pob sir yng ngogledd Cymru. Adolygir y Byrddau'n gyson er mwyn sicrhau effeithiolrwydd ac osgoi dyblygu ymdrechion. Cynhelir adolygiad helaeth dros y misoedd nesaf i sicrhau ein bod yn gwneud y gorau o'r adnoddau sydd gennym drwy leihau nifer y Byrddau a chyfarfodydd.

Gwynedd ac Ynys Môn -

Ceir nifer o grwpiau lleol ar draws Gwynedd a Môn sy'n rhoi'r gweledigaethau strategol hyn ar waith. Bydd partneriaeth Diogelwch Cymunedol Gwynedd yn **goruchwyllo'r** ffrydiau gwaith hyn yn lleol, ond bydd hefyd yn edrych yn fanwl ar sut a lle mae angen gwella anghenion arferion gweithredol.

Dros y 12 mis nesaf, byddwn yn edrych ar y meysydd gwaith a ganlyn -

- Ein rhaglenni hyfforddi - i sicrhau bod gennym weithlu gwybodus a galluog
- Ein rhaglen codi ymwybyddiaeth - deall y bylchau a'r anghenion
- Sicrhau ein bod yn datblygu ein arferion gweithio er mwyn diwallu galwadau newydd, megis Llinellau Cyffuriau (gangiau cyffuriau cyfundrefnol)
- Deall beth mae'r asesiad strategol blynyddol a phroffiliau/dadansoddiadau eraill a gwblhawyd yn dweud wrthym o ran yr hyn sydd angen i ni ei wneud
- Ystyried y cysylltiadau a'r arferion gweithio lleol, a gwella cyfathrebu a strwythurau lle bydd angen
- Bod yn rhan o adolygiad rhanbarthol a chenedlaethol o lywodraethu a strwythurau ar gyfer Diogelwch Cymunedol
- Peilota prosiectau newydd a monitro'r deilliannau

Yr asesiad strategol -

Mae'r asesiad sydd newydd ei gwblhau ar gyfer Gogledd Cymru yn dweud wrthym bod angen blaenoriaethu'r meysydd isod. Gan fod yr asesiad yn seiliedig ar lefel y risg a gallu gwasanaethau i ymateb, nid yw pob math o drosedd yn flaenoriaeth ar hyn o bryd. Deallir rhai mathau o drosedd yn dda ac mae ymateb y sefydliadau angenrheidiol yn briodol ac wedi'i hen sefydlu. Nid yw hyn yn golygu nad ydym yn ymdrin ag unrhyw fater a gyfyd, ond gall olygu nad oes angen i ni roi sylw penodol i'r meysydd hyn fel partneriaeth.

- Cam-drin Domestig a Thrais Rhywiol
- Camddefnyddio Sylweddau a'r holl droseddau sydd ynghlwm â hynny, megis Llinellau Cyffuriau a cham-fanteisio
- Dioddefwyr sy'n fregus
- Lleihau aildroseddu
- Ymddygiad gwrthgymdeithasol
- Troseddau Meddiangar Difrifol (SAC) gan gynnwys troseddau cyfundrefnol

Cynllun Gwaith ar gyfer y 12 mis nesaf -

EIN RHAGLEN HYFFORDDI		
Beth sydd angen ei wneud eleni	<ul style="list-style-type: none"> • Mae Awdurdodau Lleol Ynys Môn a Gwynedd yn datblygu gwybodaeth newydd a phriodol yng nghyswllt materion diogelu ar gyfer holl staff yr Awdurdod • Mae angen i'r ddau Awdurdod Lleol, y Gwasanaeth Tân a'r Bwrdd Iechyd ddechrau gweithredu lefel Gofyn a Gweithredu y Fframwaith Hyfforddi Cenedlaethol ar Gamdriniaeth Domestig, ynghyd â pharhau â hyfforddiant ymwybyddiaeth lefel 1 • Mae angen i bartneriaid adolygu eu hyfforddiant PREVENT (radicaleiddio) i sicrhau bod y staff perthnasol yn derbyn y rhaglen ymwybyddiaeth gofynnol 	
EIN RHAGLEN CODI YMWYBYDDIAETH		
Beth sydd angen ei wneud eleni	<ul style="list-style-type: none"> • Bydd yr Heddlu yn darparu sesiynau ymwybyddiaeth ychwanegol ar gyfer Aelodau Lleol yng Ngwynedd, ynghylch materion Llinellau Cyffuriau • Mae'r Bartneriaeth wedi datblygu ymgyrch ymwybyddiaeth, yng nghyswllt Cocên, a fydd yn cael ei chyflwyno ledled Gogledd Cymru. O ganlyniad i'r datblygiad hwn, mae Llywodraeth Cymru hefyd yn buddsoddi mewn ymgyrch ymwybyddiaeth benodol dros y misoedd nesaf 	<ul style="list-style-type: none"> • Oedi oherwydd C19 • Gwybodaeth wedi ei rhaedru ar draws y partneriaid yn rhanbarthol
SICRHAU EIN BOD YN DATBLYGU EIN ARFERION GWEITHIO ER MWYN DIWALLU GALWADAU NEWYDD		

<p>Beth sydd angen ei wneud eleni</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Bydd yr Heddlu nid yn unig yn parhau â'r uned troseddau seiber, ond bydd yn datblygu ei chapsiti. Nod hyn fydd mynd i'r afael â'r broblem gynyddol o dwyll Seiber • Bydd y bartneriaeth yn comisiynu data ychwanegol ynghylch natur a graddau troseddau seiber yn lleol - ac yn ymateb gyda gweithgareddau ychwanegol i godi ymwybyddiaeth os bydd angen • Mae gwasanaethau plant Ynys Môn yn edrych ar y strwythurau yn ymwneud â darparu cyfweliadau i blant sydd wedi dychwelyd ar ôl bod ar goll. Y nod yw sicrhau bod materion diogelu yn cael eu hadnabod a'u trin – bydd unrhyw ddysgu yn cael ei rannu gyda Gwynedd • Mae buddsoddiad ychwanegol yn cael ei roi i ddarpariaeth Camddefnyddio Sylweddau haen 2 yn y ddwy sir - golyga hyn y gellir cynyddu cefnogaeth allgymorth (wedi'i thargedu) ar gyfer pobl sydd â materion yn ymwneud â chamddefnyddio sylweddau yn y ddwy sir. Y nod yw cyrraedd pobl na fyddai'n chwilio am help gyda'u problemau fel arall • Mae cryn dipyn o waith wedi'i wneud yn barod wrth adnabod y materion lleol yn ymwneud â Llinellau Cyffuriau. Mae proffiliau ac asesiadau anghenion wedi'u paratoi a dros y misoedd nesaf bydd gweithdai'n cael eu cynnal i weld sut ellir ymgorffori'r rhain mewn cynlluniau gweithredu lleol. Y nod yw gweithio gyda'n gilydd er mwyn targedu ardaloedd lle mae'r mwyaf o angen, a lle gellir cael yr effaith fwyaf 	
<p>YSTYRIED Y CYSYLLTIADAU A'R ARFERION GWEITHIO LLEOL, A GWELLA CYFATHREBU A STRWYTHURAU LLE BYDD ANGEN</p>		

Beth sydd angen ei wneud eleni	<ul style="list-style-type: none"> • Bydd Safonau Masnach a'r Heddlu yn lleol yn trafod ac yn gweithredu dulliau i rannu data gwybodaeth yn fwy effeithiol. Nod hyn fydd sicrhau erlyniadau effeithiol • Bydd yr Awdurdodau Lleol a'r Heddlu yn adolygu gorchmynion diogelu mannau agored cyhoeddus presennol. Nod hyn fydd sicrhau bod yr hyn sydd yn ei le ar gyfer y dyfodol yn adlewyrchu'r angen gwirionedd ac yn ystyried yr adnoddau sydd ar gael • Bydd adran dai Môn a'r Gwasanaeth Cyfiawnder Ieuenctid yn edrych ar sut ellir gwella strwythurau, cydweithio ar adnabod ac ymyrryd yn gynnar gyda phobl ifanc sy'n ymddwyn yn wrthgymdeithasol mewn ardaloedd penodol. Y nod yw ymgysylltu â phobl ifanc yn gynnar a lleihau'r siawns i'r ymddygiad waethygu • Bydd y grŵp VARM (Breguster a Rheoli Risg) yn cael ei gyflwyno yng Ngwynedd. Grŵp amlasiantaethol yw hwn sy'n ceisio dod o hyd i ddatrysiadau i faterion ar gyfer unigolion nad ydynt o fewn ffiniau diogelu arferol, ond sydd dal i fod angen gwasanaeth. Y nod yw dod o hyd i ddatrysiad a fydd yn gwella'r sefyllfa i'r unigolyn a lleihau'r angen am ymyrraeth i'r gwasanaethau • Yn rhanbarthol, rydym yn gweithio ar y cyd ar adolygiad o'n strwythurau MARAC, grŵp amlasiantaethol sy'n cynllunio ar gyfer diogelwch dioddefwyr camdriniaeth domestig risg uchel. Y nod yw datblygu strwythur a fydd yn gweithio ar gyfer y dyfodol yn nhermau pa mor effeithiol ydyw a rheoli'r galw • Mae gwasanaethau camddefnyddio sylweddau yn ei chael hi'n anodd adnabod adeiladau priodol ac sydd ar gael ym Mangor, lle gallant ddarparu eu gwasanaethau. Mae partneriaeth yn gweithio ar y cyd i adnabod unrhyw gyfle i ddatblygu'r lle sydd ar gael yn yr ardal hon ar y cyd • Cynnal adolygiad amserol o'r gwasanaeth camddefnyddio sylweddau i bobl ifanc, 'Be di'r Sgôr', i sicrhau bod llwybrau cyfeirio yn effeithiol • Bydd gwasanaeth allgymorth haen 2 newydd ar gyfer camddefnyddio sylweddau yn cael ei roi ar waith ledled Gogledd Cymru, byddwn yn sicrhau bod yr adnodd hwn wedi'i fodolu'n lleol mewn modd sy'n ategu gwasanaethau sy'n bodoli eisoes, ac mae llwybrau priodol ar waith ar gyfer targedu yn effeithiol 	
--------------------------------	--	--

BOD YN RHAN O ADOLYGIAD RHANBARTHOL O LYWODRAETHU A STRWYTHURAU AR GYFER DIOGELWCH CYMUNEDOL		
Beth sydd angen ei wneud eleni	<ul style="list-style-type: none"> • Bydd y Byrddau Strategol presennol ledled Gogledd Cymru yn cael eu rhesymoli, a bydd y bartneriaeth leol yn sicrhau ein bod yn hysbysu'r broses o safbwynt lleol. Y nod - strwythur llywodraethu mwy effeithlon ac effeithiol • Mae Llywodraeth Cymru yn parhau gydag adolygiad o faterion Diogelwch Cymunedol - byddwn yn ymateb fel sydd angen ar lefel leol • Bydd y bartneriaeth yn adrodd i'r strwythurau llywodraethu gofynnol - yn cynnwys, am y tro cyntaf, y Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus • Fel Partneriaeth, rydym yn parhau i ymgymryd â'n dyletswydd yng nghyswllt cynnal adolygiadau o laddiadau domestig. Rydym yn dechrau'r flwyddyn strategol newydd hon gyda dau adolygiad ar y gweill. Y nod yw dysgu o ddigwyddiadau o'r fath, a gwella'r ddarpariaeth lle bo hynny'n bosib 	
PEILOTA PROSIECTAU NEWYDD		

Beth sydd angen ei wneud eleni	<ul style="list-style-type: none"> • Bydd trafodaethau'n parhau gyda phartneriaid perthnasol i sefydlu a ellir sefydlu bugeiliaid stryd yng Nghaernarfon • Bydd prosiect peilot yn digwydd yng Nghaergybi yn seiliedig ar ddiogelu cyd-destunol. Nod hyn fydd i'r gymuned chwarae ei rhan wrth ddiogelu pobl ifanc a allai fod mewn perygl o niwed neu drosedd • Bydd gwaith yn digwydd eleni i archwilio'r posibilrwydd o fenter beilot ynghylch Cynfilwyr a pherthnasau iach. Y nod yw adnabod unrhyw faterion penodol sy'n berthnasol i gynfilwyr, lle gallai fod angen ymyraethau wedi'u teilwra • Bydd Awdurdod Lleol Môn yn peilota ap 'cadw'n ddiogel' newydd ar gyfer plant/rhieni drwy'r ysgolion ac yn rhannu gwersi ar y diwedd • Bydd prosiect peilot o dri mis yn cael ei redeg gan Crimestoppers yn ne Gwynedd. Gan weithio law yn llaw â'r Cynghorwyr Lleol a'r cymunedau, y nod yw cynyddu hyder y cymunedau i adrodd am droseddau'n ddienw, heb gyswllt uniongyrchol gyda'r Heddlu 	
--------------------------------	--	--

Monitro -

Bydd y Bartneriaeth yn derbyn diweddariadau chwarterol ynghylch sut mae troseddau a digwyddiadau yn digwydd yng Ngwynedd a Môn. Bydd yr adroddiad dadansoddol yn egluro unrhyw anghysondebau ac yn adrodd am unrhyw ffactorau ychwanegol sydd angen sylw.

Yn ogystal, bydd y cynllun gwaith yn cael ei fonitro ac adroddir ar hynny.

Eitem 8

Pwyllgor	Pwyllgor Craffu Cymunedau
Dyddiad	22ain Hydref 2020
Teitl	Adroddiad Blynyddol 2019/20 y Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus Gwynedd ac Ynys Môn
Aelod Cabinet	Y Cyngorydd Dyfrig Siencyn
Pwrpas	Darparu adroddiad ar gynnydd gwaith y Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus Gwynedd ac Ynys Môn

1. Cyflwyniad a chyd-destun

1.1 Nod Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (2015) yw gwella llesiant economaidd, amgylcheddol a diwylliannol Cymru. Mae'r Ddeddf yn amlygu saith nod llesiant a pum ffordd o weithio er mwyn rhoi pwrpas cyffredin i gyrff cyhoeddus.

1.2 Sefydlwyd Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus (BGC) Gwynedd ac Ynys Môn yn 2016, yn unol â Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015 (y Ddeddf). Yn wir sefydlwyd BGC ar gyfer pob Awdurdod Lleol yng Nghymru i sicrhau cydweithio ymysg gyrff cyhoeddus i greu gwell dyfodol ar gyfer pobl Cymru. Y penderfyniad a wnaethpwyd yng Ngogledd Orllewin Cymru oedd sefydlu Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus i Wynedd fyddai'n *cydweithio* efo Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus Ynys Môn.

1.3 Yn ystod 2017 rhannodd Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus Gwynedd ac Ynys Môn ein cymunedau yn 14 o ardaloedd llai er mwyn cynnal gwaith ymchwil manwl, a dysgu mwy am lesiant yr ardaloedd hynny. Cyhoeddwyd y wybodaeth ar ffurf yr Aseidiadau Llesiant. Defnyddiwyd y wybodaeth a gasglwyd o'r aseidiadau i lunio blaenoriaethau'r BGC sydd wedi eu cadarnhau yn y Cynllun Llesiant (2018). Cytunwyd ar y blaenoriaethau canlynol:

- Yr iaith Gymraeg
- Cartrefi ar gyfer bobl leol;
- Effaith tlodi ar lesiant ein cymunedau;
- Effaith newid hinsawdd ar lesiant cymunedau;
- Iechyd a gofal oedolion a Lles a llwyddiant plant a phobl ifanc.

1.4 Fel y nodwyd yng Nghylch Gorchwyl y Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus mae gan y Bwrdd bedwar aelod statudol sef yr Awdurdodau Lleol, Cyfoeth naturiol Cymru, Y Gwasanaeth Tân a'r Bwrdd Iechyd, ynghyd â chyfranogwyr gwadd sy'n cyfrannu at ddyletswyddau'r Bwrdd. Mewn perthynas ag unrhyw newid diweddaraf i aelodaeth y BGC mae Aled Jones-Griffith o Grŵp Llandrillo a Menai ac Andrew Edwards o Brifysgol Bangor bellach yn gyfranogwyr a wahoddwyd.

2 Adroddiad Blynyddol y Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus

2.1 Yn amgaeedig cyflwynir adroddiad blynyddol y BGC ar gyfer y cyfnod 2019/20. Ers mis Mawrth 2020 rydym wedi wynebu argyfwng iechyd byd eang a chyfnod heriol iawn.

Defnyddiwyd yr adroddiad i hunan-fyfyrio ar waith y BGC hyd yma, a chyfeirir yn gryno at rôl y BGC yn y gwaith o adfer ein cymunedau o'r argyfwng. Strwythurir yr adroddiad i gyfeirio at gynnydd gwaith pedwar is-grŵp y BGC. Pedwar is-grŵp sydd gan y BGC bellach gan eu bod wedi ymrwymo i'r flaenoriaeth tlodi trwy gytuno i gadw trosolwg ar waith sy'n digwydd yn y maes tlodi gan Gyngor Gwynedd a Chyngor Sir Ynys Môn yn y lle cyntaf. Mae gan yr Awdurdodau Lleol eu trefniadau a'u cynlluniau ar gyfer ymdrin â thlodi. Maent wedi cydweithio gyda nifer o bartneriaid yn y gorffennol ar raglenni allweddol tlodi, ac yn parhau i gydweithio gydag ystod eang o sefydliadau.

2.2 Mae arweinyddion is-grwpiau'r BGC yn aelodau o'r BGC, a'u cyfrifoldeb hwy fu cyflwyno cynllun gweithredu a chymau i'w cyflawni yn ystod cyfarfodydd y BGC yn 2019/20.

2.3 Ceir isod rhai enghreifftiau o'r hyn sydd wedi ei gyflawni yn ystod y flwyddyn ddiwethaf:

- Newid arferion ieithyddol y gweithlu - mae Cyngor Gwynedd wedi adnabod adran fysa'n elwa o fod yn rhan o brosiect ARFer. Pwrpas ARFer yw newid arferion iaith i alluogi cydweithwyr sydd yn gallu siarad Cymraeg (ond sydd wedi sefydlu arferiad o ddefnyddio Saesneg) i ddefnyddio mwy o Gymraeg yn y gwaith. Arweinir hyn at wella cysondeb o ran profiad y dinesydd wrth iddynt ymdrin â Chyngor Gwynedd.
- Mae Cyngor Gwynedd yn cydweithio gyda phartneriaid eraill ar raglen arloesol o adeiladu tai newydd a fforddiadwy yn y sir. Bydd y broses o gaffael i benodi partner i ddatblygu'r rhaglen yn digwydd ar y cyd. Bydd hyn yn arwain at arbedion maint a defnydd mwy effeithiol o arian cyhoeddus.
- Mae gwaith arloesol wedi ei gynnal yn y maes iechyd a gofal sy'n canolbwyntio ar drawsnewid gwasanaethau gan integreiddio ein gwasanaethau iechyd a gofal. Mae prosiectau gofal cartref wedi cael eu sefydlu yng Ngwynedd er mwyn profi ffordd newydd o weithio, gan roi cymorth wedi ei deilwra'n fwy penodol i anghenion unigolion. Mae'r prosiect yn dod â'r holl bobl a'r asiantaethau sy'n ymwneud â'r gwasanaethau at ei gilydd i weithio'n fwy effeithiol. Nod y prosiect yw annog helpu pobl hŷn i fyw eu bywydau yn ôl eu dewis.

2.4 Yn ystod y flwyddyn ddiwethaf mae'r Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus a'r is-grwpiau wedi gweithredu yn unol â'r pum egwyddor datblygu gynaliadwy cenedlaethol. Cytunodd y BGC trwy'r Cynllun Llesiant eu bod am ychwanegu dwy egwyddor sy'n bwysig i drigolion Gwynedd ac Ynys Môn sef yr iaith Gymraeg a Chydraddoldeb. Mae pob un o'r is-grwpiau wedi sicrhau fod yr iaith Gymraeg yn llinyn euraidd sy'n rhedeg drwy eu gwaith. Bydd yr is-grwpiau hefyd yn parhau i roi sylw i anghydraddoldeb ac anfantais trwy'r asesiadau effaith perthnasol.

2.5 Cylchredwyd yr adroddiad blynyddol i aelodau'r Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus yn ystod mis Gorffennaf 2020, er sylwadaeth ac mae Pwyllgor Craffu Ynys Môn wedi cael y cyfle i'w graffu ar 21ain Fedi 2020. Yn unol â gofynion y Ddeddf cyhoeddwyd yr adroddiad ym mis Gorffennaf, a hynny ar y wefan ganlynol: <https://www.llesiantgwyneddamon.org> Penderfynwyd yn ystod yr argyfwng i gyhoeddi'r adroddiad cyn ei graffu. Nid yw'r ddeddfwriaeth yn ei gwneud yn ofynnol i fyrddau graffu eu hadroddiadau blynyddol cyn eu cyhoeddi, ond ei bod yn arfer da gwneud hynny.

2.6 Mae'r grŵp rhanbarthol o gydgordio'r argyfwng wedi cytuno ar 4 maes sydd angen canolbwyntio arnynt ar gyfer y gwaith o adfer ein cymunedau o'r pandemig. Gofynnwyd i Fyrddau Gwasanaethau Cyhoeddus ar draws y gogledd edrych ar y gwaith o adfer o safbwynt un maes sef gwytnwch cymunedol. Felly cynhaliwyd gweithdy ar gyfer BGC Gwynedd ac Ynys Môn ar 17eg Fedi. Pwrpas y gweithdy oedd trafod rôl y Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus yn y gwaith o adfer ein cymunedau o'r pandemig. Yn ystod y gweithdy fe drafodwyd nifer o faterion sy'n bwysig / effeithio ein cymunedau yn bresennol gan ystyried oes oedd gan y BGC rôl i'w chwarae mewn ymateb iddynt, a beth fisa'r rôl hynny. Yn dilyn y gweithdy fe gytunwyd mai blaenoriaethu'r BGC yn symud ymlaen fydd parhau gyda gwaith craidd y BGC gan fod amcanion a blaenoriaethau presennol y Cynllun Llesiant yn parhau i fod yn gyfredol. Bydd cyfle i addasu ffrydiau gwaith yr is-grwpiau presennol trwy gymryd i ystyriaeth canfyddiadau'r gweithdy. Byddwn fel BGC yn parhau i annog cydymffurfiaid gyda'r mesurau a chyfarwyddiadau i leihau'r risg o ledaeniad yr haint, wrth i ni gyd symud tuag at y "normal newydd".

3. Gwersi a ddysgwyd

3.1 Mae'r BGC yn dysgu gwersi'n barhaus. Fe ddysgwyd yn ystod yr argyfwng am barodrwydd y cyrff cyhoeddus i gydweithio, cyflymder eu hymateb, a'r penderfyniadau a wnaethpwyd, a hynny oll drwy ganolbwyntio ar anghenion y cwsmer / preswilydd.

3.2 Yn ystod y gweithdy ar gyfer y BGC ar 17eg Fedi fe ddysgwyd fod nifer o'r partneriaid yn ymateb i anghenion llesiantein cymunedau fel sefydliadau unigol. Mae'r BGC yn gadarn eu bod am osgoi dyblygu gwaith, gan mai pwrpas y BGC yw ychwanegu gwerth at gynlluniau presennol. I osgoi dyblygu gwaith ymhellach mae'r BGC hefyd o bryd i'w gilydd yn gwahodd partneriaid eraill i roi cyflwyniadau am eu gwaith fel y Partneriaeth Sgiliau a Phartneriaeth Diogelwch Cymunedol.

4. Trefniadau Craffu

4.1 Er mwyn cael atebolrwydd democrataidd i gynnydd gwaith y BGC mae'r ddeddf wedi gosod gofyniad ar gynghorau i ddynodi Pwyllgor Trosolwg a Chraffu i graffu ar waith y BGC. Felly mae gwaith BGC Gwynedd ac Ynys Môn yn cael ei graffu gan Bwyllgorau Craffu Cyngor Gwynedd a Chyngor Sir Ynys Môn ar bwyntiau penodol yn ystod y flwyddyn. Mae'r Ddeddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol Cymru (2015) a'r canllawiau cenedlaethol cysylltiedig¹ yn nodi tair rôl ar gyfer pwyllgorau craffu Awdurdodau Lleol sef:

- Adolygu trefniadau llywodraethu'r BGC
- Bod yn Ymgynghorai statudol ar yr Asesiad Llesiant a'r Cynllun Llesiant
- Monitro cynnydd ymdrechion y BGC wrth weithredu'r Cynllun Llesiant.

4.2 Golygir hyn fod y pwyllgorau craffu yn cael cyfle i graffu perfformiad ac effaith y Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus. Yn ystod y flwyddyn ddiwethaf cynhaliwyd trafodaethau rhwng Cyngor Gwynedd a Chyngor Sir Ynys Môn ar yr opsiwn o sefydlu un panel craffu, i weithredu ar draws y ddwy sir i graffu gwaith y BGC. Gwerthuswyd gwahanol opsiynau gan reolwyr craffu'r ddau gyngor a daethpwyd i'r casgliad nad oeddent yn argymhell sefydlu panel ar hyn o bryd ond yn hytrach am ganolbwyntio ar alinio amserlenni a chysondeb trefniadau craffu ar draws y ddwy

¹ Canllawiau ar gyfer Pwyllgorau Craffu Awdurdodau Lleol ar graffu ar Fyrddau Gwasanaethau Cyhoeddus

Sir a pharhau efo'r trefniadau craffu bresennol. Bydd modd adolygu'r trefniadau hyn rhwng y ddau gyngor eto maes o law.

5. Asesiad Effaith ar Gydraddoldeb

5.1 Mae tîm cefnogi'r Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus eisoes wedi rhoi ystyriaeth ac yn cydnabod yr angen am asesiadau effaith (e.e. Iaith a Chydraddoldeb) a bydd asesiadau yn cael eu datblygu a'u defnyddio pan fydd y Bwrdd yn ymgysylltu â'n cymunedau ar bwyntiau penodol ac ar gyfer diweddarau'r Asesiadau Llesiant. Yn ogystal bydd asesiadau effaith yn cael eu defnyddio pan fydd prosiectau yn cael eu cyflwyno gan yr is-grwpiau sy'n argymhell newid polisi / gwasanaeth. Felly bydd asesiadau effaith yn cael eu datblygu er mwyn mesur a deall effaith y penderfyniadau ar ran yr is-grwpiau fydd yn cael eu gwneud gan y Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus.

Adroddiad Blynyddol 2019-2020

**Bwrdd
Gwasanaethau
Cyhoeddus
Gwynedd ac
Ynys Môn**

Rhagair

Dyma gyflwyno ail adroddiad blynyddol ar gyfer y Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus (BGC) i Wynedd ac Ynys Môn, a hynny i gyd-fynd â gofynion Deddf (Y Ddeddf) Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol Cymru (2015). Ers mis Mawrth 2020 mae cyrff cyhoeddus Gwynedd ac Ynys Môn, a'r wlad gyfan wedi wynebu argyfwng a chyfnod heriol iawn. Er gwaethaf hynny rydym wedi paratoi'r adroddiad blynyddol yma er mwyn hunan-fyfyrion ar waith y BGC ac i rannu pa wahaniaeth mae'r BGC wedi ei wneud i lesiant Gwynedd ac Ynys Môn yn unol â'r pum ffordd o weithio. Fel mae'r Ddeddf yn ei amlinellu, mae'r term llesiant yn ei gyfanrwydd yn golygu llesiant cymdeithasol, economaidd, amgylchedd a diwylliannol.

Yn ystod y flwyddyn ddiwethaf mae sefydliadau unigol y BGC wedi parhau i ddarparu amrywiaeth o wasanaethau sy'n cyflawni eu hamcanion llesiant unigol, yn ogystal â chyfrannu at amcanion llesiant y BGC. Nid oes llawlyfr ar gyfer mesur llwyddiant gwaith y BGC, felly diweddariad ar ymdrechion y BGC yn ystod 2019/20 sy'n cael ei gyfleu yma.

Wrth edrych ymlaen bydd gan y BGC gyfraniad enfawr i'w gynnig wrth i ni gyd ymdrechu i ail adeiladu ein cymunedau a rhoi'r sylw haeddiannol i faterion llesiant. Bydd y BGC yn parhau i roi sylw i'w waith craidd, sef gwella llesiant ein cymunedau, ond yn ogystal rhagwelir fod gan y BGC rôl allweddol i'w chwarae wrth i ni ymateb ar y cyd i'r effeithiau mae Covid-19 wedi'i gael ar ein cymunedau, ac wrth i ni fel cyrff cyhoeddus ddechrau cynllunio am adfer o'r pandemig. Byddwn hefyd yn parhau i fod eisiau clywed gan ein cymunedau, trigolion, partneriaethau a busnesau – os oes gennych gwestiwn neu sylw gallwch gysylltu gyda ni drwy post@llesiantgwyneddamon.org

Emyr Williams
Cadeirydd Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus

Y daith hyd yma i Fwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus Gwynedd ac Ynys Môn

Yn ystod 2017 rhannodd Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus Gwynedd ac Ynys Môn ein cymunedau yn 14 o ardaloedd llai er mwyn cynnal gwaith ymchwil manwl a dysgu mwy am lesiant yr ardaloedd hynny. Unwaith roedd y data wedi ei gasglu a'r gwaith ymchwil wedi ei gwblhau cyhoeddwyd llyfrynnau unigol ar gyfer pob un o'r 14 ardal. Mae'r llyfrynnau gwybodaeth ar gyfer pob ardal yn parhau i fod ar gael ar y wefan www.LlesiantGwyneddaMon.org. Defnyddiwyd y wybodaeth a gasglwyd o'r asesiadau i lunio blaenoriaethau'r BGC. Yn 2018 cyhoeddwyd y Cynllun Llesiant sy'n amlinellu'r meysydd blaenoriaeth hynny: Yr iaith Gymraeg; Cartrefi ar gyfer bobl lleol; Effaith tlodi ar lesiant ein cymunedau; Effaith newid hinsawdd ar lesiant cymunedau; Iechyd a gofal oedolion a Lles a llwyddiant plant a phobl ifanc.

Yn ystod y ddwy flynedd diwethaf mae is-grwpiau'r BGC wedi arwain ar y meysydd blaenoriaeth yma, ac wedi canolbwyntio ar waith cyflawni ar y cyd. I wneud hyn mae'r is-grwpiau wedi penderfynu bod angen iddynt ddilyn y pum ffordd o weithio (a'r ddwy ffordd ychwanegol a osodwyd gan BGC Gwynedd ac Ynys Môn o Gydraddoldeb a'r Iaith Gymraeg) sef:

Cydweithio

Hir-dymor

Cynnwys

Integreiddio

Atal

Iaith
Gymraeg

Cydraddoldeb

CYNLLUN LLESIANT GWYNEDD A MÔN

BWRDD GWASANAETHAU CYHOEDDUS GWYNEDD A MÔN

2018

Diweddariad

Mae gan Fwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus Gwynedd ac Ynys Môn bellach bedwar is-grŵp sy'n gyfrifol am y meysydd blaenoriaeth ganlynol:

Yr Iaith Gymraeg

Newid Hinsawdd

Cartrefi ar gyfer
pobl leol

Iechyd a Gofal
Cymdeithasol

Ceir isod adroddiad ar gynnydd yr is-grwpiau a'r gwaith cyflawni sydd wedi digwydd yn ystod y flwyddyn ddiwethaf.

Newid Hinsawdd

Rydym wedi gweld effaith newid yn yr hinsawdd ar ein cymunedau yn ystod y flwyddyn ddiwethaf gyda chymunedau a chartrefi wedi wynebu llifogydd difrifol. Daeth cymunedau a phartneriaid ynghyd i ddelio gyda'r digwyddiadau yma a dangoswyd gwir wytnwch ein cymunedau.

Mae'r is-grŵp Newid Hinsawdd wedi ei sefydlu er mwyn annog cydweithio rhwng y cyrff cyhoeddus a'n cymunedau ar sut i ymdrin â bygythiadau i'n cymunedau yn sgil newidiadau hinsawdd i'r dyfodol. Bydd angen i'n cymunedau fod yn paratoi eu hunain, adnabod beth yw eu rôl, a chydweithio gyda'r cyrff cyhoeddus ar bwytiau penodol.

Mae'r is-grŵp wedi penderfynu ar y camau gweithredu canlynol:

1. Sefydlu Fframwaith Rhanbarthol

Trefnwyd digwyddiad gan Fyrddau Gwasanaethau Cyhoeddus rhanbarth gogledd Cymru yn ystod mis Medi 2019, i rannu arfer dda a thrafod syniadau ar sut gallwn gydweithio i fynd i'r afael â materion amgylcheddol, a newid hinsawdd yn benodol. Bu arbenigwyr amgylcheddol o bartneriaid cyhoeddus a'r trydydd sector yn trafod camau gweithredu i ymdrin â'r newid yn yr hinsawdd, gwaith amgylcheddol a sut i symud ymlaen â hyn. Y consensws cyffredinol oedd bod angen trefniadau rhanbarthol i gefnogi gwaith amgylcheddol.

2. Adnabod y dulliau strategol a chydweithredol

Mae gwaith eisoes wedi cychwyn ar adnabod dulliau strategol a chydweithredol o addasiad yn yr hinsawdd, a thrafodaethau wedi cychwyn ar ardaloedd daearyddol a chymunedau o ddiddordeb penodol a fyddai yn elwa o gynllunio ar gyfer addasiad hinsawdd. Yn dilyn y sefyllfa o argyfwng Covid-19 mae'r gwaith yma wedi'i oedi ar hyn o bryd ond ni all yr is-grŵp or-bwysleisio pwysigrwydd ail afael yn y gwaith yn fuan iawn.

Mae is-grŵp yn gweithredu nifer o'r ffyrdd o weithio sydd yn Neddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015:

- Mae deall anghenion cymunedau penodol yn ein galluogi i gynllunio ar gyfer yr **hir-dymor**
- Gwaith craidd yr is-grŵp yw **cydweithio**, gyda nifer o gyrff gyhoeddus a'n cymunedau
- Bydd **cynnwys** ein rhanddeiliaid yn ran annatod o waith yr is-grŵp

Yr Iaith Gymraeg

Mae'r iaith Gymraeg yn parhau i fod yn bwysig i gymunedau Gwynedd ac Ynys Môn ac rydym fel Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus eisiau gweld yr iaith yn ffynnu i genedlaethau'r dyfodol. Gwyddwn yng nghanol yr holl argyfwng yn sgil Covid-19 ei bod yn anodd cynnal rhai gwasanaethau, ond mewn cyfnod o ansicrwydd o'r fath mae'r gallu i gyfathrebu yn yr iaith sydd fwyaf cyfforddus i'r unigolyn yn hollbwysig. Rydym ni fel cyrff cyhoeddus wedi ceisio sicrhau fod y dinesydd yn cael parhau i gysylltu ag ymwneud a'r cyrff cyhoeddus yn eu dewis iaith.

Yn ystod y flwyddyn ddiwethaf mae'r is-grŵp iaith wedi canolbwyntio yn bennaf ar gydweithio i gynyddu'r defnydd o'r Gymraeg o fewn cyrff cyhoeddus yng Ngwynedd ac Ynys Môn. Yn benodol hyrwyddo'r Gymraeg fel yr iaith ddewis ar gyfer cyfathrebu'n fewnol yn y cyrff cyhoeddus, ac wrth gyfathrebu efo'r cyhoedd.

Mae rhai o bartneriaid y BGC wedi bod yn cyfrannu at brosiect o'r enw Arfer, sy'n cael ei arwain gan Brifysgol Bangor. Mae'r prosiect yn ymwneud â deall arferion siaradwyr sydd ddim mor hyderus/cyfforddus yn defnyddio'r Gymraeg wrth eu gwaith, drwy edrych ar seicoleg ymddygiad. Bwriad y gwaith yw creu pecyn hyfforddiant fydd yn cynorthwyo'r cyrff cyhoeddus i gynyddu'r defnydd o'r Gymraeg ymysg staff eu sefydliadau. Yn ystod y misoedd diwethaf roedd y prosiect am fod yn canolbwyntio ar ganlyniadau a gwerthusiad ohono. Yn anffodus bydd rhaid gohio'r weithgaredd yma nes bydd hi'n ddiogel i barhau.

Mae'r is-grŵp hefyd wedi bod yn ystyried sut fyddai modd iddynt gydweithio er mwyn creu teclyn i gynorthwyo'r cyrff cyhoeddus i asesu effaith eu penderfyniadau ar y Gymraeg. Mae gwaith tebyg ar y gweill yn rhanbarthol ym maes cydraddoldeb ac mae'r is-grŵp yn awyddus i ymestyn y gwaith yna i faes y Gymraeg hefyd.

Un o'r prosiectau eraill sy'n cael ystyriaeth gan yr is-grŵp yw prosiect sy'n ymwneud ag ymddygiad ieithyddol mewn derbynfydd. Bwriad yr is-grŵp yw i arwain prosiect fydd yn treialu gwahanol fathau o ymyraethau ac yna yn gallu darparu arweiniad i staff derbynfydd o wahanol sefydliadau cyhoeddus ynghylch sut mae annog defnydd o'r Gymraeg ymysg defnyddwyr gwasanaeth. Nod y prosiect yw i gynyddu hyder a sgiliau'r cyhoedd i ddefnyddio'r Gymraeg wrth ymwneud â sefydliadau cyhoeddus.

Rhagwelir y byddai gan brosiect o'r fath gwersi i'w rhannu yn rhanbarthol ac yn genedlaethol. Bydd hefyd yn cyflwyno newidiadau i'r derbynfydd rheiny oedd efallai llai parod i annog defnydd o'r Gymraeg. Fel rhan o'r gwaith yma, bydd yn hanfodol i'r is-grŵp gydweithio efo'n cymunedau er mwyn ceisio barn y cyhoedd a deall eu harferion ieithyddol yn well e.e. drwy grwpiau ffocws.

Mae Is-grŵp yn gweithredu nifer o'r ffyrdd o weithio sydd yn Neddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015, a'r ffyrdd o weithio a gytunwyd yn ychwanegol gan y BGC sef yr Iaith Gymraeg a Chydraddoldeb.

- Deddf **Cydraddoldeb** 2010, Deddf Hawliau Dynol 1998 a'r Mesur y Gymraeg (Cymru) 2011 yw'r prif ddeddfwriaethau ym maes cydraddoldeb a'r Gymraeg fydd yr is-grŵp yn eu hystyried wrth gyflawni eu gwaith
- Un o allbynnau'r is-grŵp yw sicrhau fod yr Iaith **Gymraeg** yn rhan naturiol o waith Gwasanaethau Cyhoeddus Gwynedd ac Ynys Môn a bod y Gymraeg yn ganolbwynt i'w gweithgareddau.
- Byddwn yn gweld **cydweithio** yn benodol i godi ymwybyddiaeth, rhannu arferion da, datblygu sgiliau a hyder y gwasanaethau cyhoeddus i ddefnyddio'r Gymraeg gyda defnyddwyr gwasanaeth er mwyn eu denu a'u hannog i wneud defnydd o'r Gymraeg dro ar ôl tro
- Bydd yr is-grŵp yn **cynnwys** barn y cyhoedd ac eraill sydd â diddordeb yn y gwaith wrth iddynt gyflwyno prosiectau newydd.

Cartrefi ar gyfer pobl leol

Dywedodd ein trigolion a'n cymunedau wrthym yn ystod cyfnod ymgynghori o'r Aseidiadau Llesiant fod angen mwy o dai fforddiadwy yng Ngwynedd ac Ynys Môn. Cytunodd Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus (BGC) Gwynedd ac Ynys Môn felly i flaenoriaethu gwaith ar ddatblygu prosiectau tai fforddiadwy ar y cyd, a hynny er mwyn diwallu anghenion ein cymunedau. I'r diben hwnnw mae'r BGC wedi cytuno i ystyried defnyddio dulliau adeiladu o natur arloesol ar gyfer y tai. Gall hyn olygu tai pren ynni isel, tai "modiwlwr" ac efallai arbrofi hefo'r model arloesol o dai sy'n gallu addasu i newidiadau yn ein hinsawdd. Mae'n brosiect sydd hefyd yn canolbwyntio ar gaffael ac yn annog nifer o gyrff cyhoeddus i ddatblygu tai arloesol ar y cyd er mwyn cyflawni arbedion maint.

Rhannau cyntaf o'r prosiect oedd cytuno ar fanyleb y math o dai arloesol dan ystyriaeth ac adnabod safleoedd posib ar gyfer y datblygiadau tai hynny. Mae nifer o'r sefydliadau cyhoeddus eisoes wedi adnabod a chyflwyno safleoedd o fewn eu meddiant i'w ystyried ar gyfer y datblygiadau. Mae gwaith yr is-grŵp wedi parhau yn ystod yr

argyfwng Covid-19 a champau nesaf arfaethedig yr is-grŵp fydd gwerthuso'n llawn hyfywedd ariannol y datblygiadau ynghlwm â'r safleoedd dan sylw ac yna, cadarnhau sut orau i ariannu y datblygiadau a chadarnhau amserlen cychwyn ar y datblygiadau.

Mae'r is grŵp wedi bod yn trafod eu cynlluniau efo Llywodraeth Cymru i sicrhau fod gwaith yr is-grŵp yn cyd-fynd â gweledigaeth y Llywodraeth ar gyfer tai arloesol a fforddiadwy.

Mae'r Is-grŵp yn gweithredu nifer o'r ffyrdd o weithio sydd yn Neddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015.

- Mae'n cyfrannu at gyflawni cynlluniau **hir-dymor** y sefydliadau sydd ynghlwm â'r prosiect.
- Mae'r prosiect yn annog **cydweithio** rhwng nifer fawr o sefydliadau cyhoeddus.

Iechyd a Gofal

Mae'r is-grŵp iechyd a gofal integredig wedi ei sefydlu a'r pwrpas yn gryno yw i *'helpu unigolion i fyw eu bywydau fel y dymunant' a phan fydd angen am ymyrraeth iechyd neu ofal ein bod yn 'darparu'r gefnogaeth briodol' er mwyn iddynt allu dychwelyd i'r bywyd y dymunir.* I lawer o bobl, mae hynny'n golygu gallu cael gwasanaethau a chymorth yn y cartref neu'n agos at gartref yn hytrach nag mewn ysbytai. Mae'r weledigaeth yma yn cyd-fynd gyda strategaeth Llywodraeth Cymru 'Cymru lachach' sydd â'r weledigaeth strategol o ddatblygu gwasanaethau, a'r angen i drawsnewid y modd yr ydym yn gweithio i gefnogi unigolion o fewn ein cymunedau.

Cyfrifoldeb yr is-grŵp iechyd a Gofal yw goruchwyllo gwaith y ffrydiau / prosiectau canlynol: Oedolion, Plant, Anableddau Dysgu, Iechyd Meddwl a Thrawsnewid Cymunedol. Mae'r ffrydiau gwaith yma yn cyd-fynd â meysydd blaenoriaeth y Bwrdd Partneriaeth Ranbarthol ar gyfer integreiddio.

Mae parodrwydd i gydweithio ac ewyllys da aelodau'r Bwrdd yn angenrheidiol ar gyfer cefnogi gwaith yr is-grŵp yma. Cefnogir y gwaith yn ogystal gan y Gronfa Gofal Integredig ledled Cymru (Llywodraeth Cymru). Ers dechrau Rhagfyr 2019, mae'r Tîm Trawsffurfio yn gyflawn gydag un arweinydd yn cefnogi pob un o'r 8 ardal 'Tîm Adnoddau Cymunedol' ar draws Gwynedd a Môn. Hyd yma, mae:

- **Gweithdai wedi eu cynnal ym mhob un o'r 8 ardal 'Tîm Adnoddau Cymunedol' (TAC) i adnabod y blaenoriaethau ar gyfer sefydlu trefniadau gweithio'n integredig effeithiol rhwng iechyd a gofal, a sefydlu methodoleg er mwyn mynd i'r afael â rhai o'r cyfyngiadau presennol.**
- **Mae gwaith yn parhau yn rhanbarthol i sefydlu cysylltedd TG priodol yn yr adeiladau fydd yn cael eu defnyddio ar gyfer gofod swyddfa i'r TAC.**

- **Prosiect ar y gweill i archwilio sut gall system WCCIS (Wales Community Care Informatics System) gefnogi gweithio integredig a rhoi profiadau gwell i ddinasyddion o'r system iechyd a gofal.**
- **Hyfforddiant 'Meddwl ar Ffurf Systemau' yn cael ei gynnal.**
- **Trafodaethau yn digwydd ar draws Gwynedd ac Ynys Môn ar sut i newid diwylliant er mwyn cefnogi'r gwaith trawsnewid.**

Mae'r is-grŵp Iechyd a Gofal yn gweithredu nifer o'r ffyrdd o weithio sydd yn Neddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015, ac yn cyd-fynd a llawer o'r egwyddorion dylunio cenedlaethol sydd yn 'Cymru Iachach' trwy:

- roi ystyriaeth i dueddiadau'r dyfodol ac ymateb i newidiadau mewn demograffeg
- ymateb i faterion megis gordewdra ymhlith plant, mae gan hyn oblygiadau iechyd yn y tymor byr a **hir**
- roi cynaliadwyedd ein system iechyd yn allbwn yr is-grŵp er mwyn cynllunio ar gyfer y dyfodol
- datblygu model **ataliol**
- **Integreiddio** ein gwasanaethau iechyd a gofal er mwyn gwneud gwahaniaeth gwirioneddol i fywydau ein trigolion
- gydnabod ystod eang o ffactorau sy'n dylanwadu ar iechyd a lles (gan gynnwys addysg, tai, llai o ddigartrefedd, twf economaidd, adfywio, hamdden a'r amgylchedd).
- sylweddoli'r buddiannau o **weithio mewn partneriaeth**.

Un o gamau nesaf y grŵp oedd trefnu gweithdy er mwyn cynnal trafodaeth eang ar draws nifer o wasanaethau iechyd a gofal - er mwyn ystyried beth yw'r diffygion a beth yw'r camau cydweithredol sydd eu hangen er mwyn ymateb iddynt. O ganlyniad i argyfwng Covid-19 bydd rhaid gohirio'r gweithdy a chanfod dyddiad arall yn y dyfodol agos i'w gynnal.

Tlodi

Mae tlodi yn parhau i fod yn flaenoriaeth i'r BGC er nad oes is-grŵp yn gyfrifol am arwain ar y gwaith ar hyn o bryd. Mae'r BGC wedi ymrwymo i'r flaenoriaeth, trwy gytuno i gadw trosolwg ar waith sy'n digwydd yn y maes tlodi gan Gyngor Gwynedd a Chyngor Sir Ynys Môn yn y lle cyntaf. Mae gan yr Awdurdodau Lleol eu trefniadau a'u cynlluniau ar gyfer ymdrin â thlodi. Maent wedi cydweithio gyda nifer o bartneriaid yn y gorffennol ar raglenni allweddol tlodi, ac yn parhau i gydweithio gydag ystod eang o sefydliadau. Cafwyd cyflwyniad ar dlodi gan y ddau Gyngor yn ystod dau o gyfarfodydd y BGC ac fe gytunwyd bod gwaith sylweddol yn digwydd ar draws Gwynedd ac Ynys Môn. Er enghraifft yng Ngwynedd mae'r Cyngor yn cydweithio ar Raglen Cefnogi Llesiant gyda'r nod o roi'r gefnogaeth gywir, ar yr amser cywir i gefnogi Llesiant Pobl Gwynedd . Byddent yn gwneud hyn drwy:

- Adeiladu ar gryfderau ein pobl / cymunedau
- Mynd i'r afael â thlodi ac anghydraddoldebau
- Atal problemau rhag gwaethygu
- Lleihau'r galw am ymyraethau statudol

Mae Cyngor Sir Ynys Môn yn datblygu strategaeth ataliol er mwyn ymateb i'r flaenoriaeth tlodi. Mae eu hamcan yn canolbwyntio ar gefnogi pobl i helpu eu hunain, o fewn eu cymunedau ac mewn partneriaeth. Ym Môn hefyd bydd strategaeth o'r fath yn datblygu gwydnwch ac annibyniaeth o fewn ein cymunedau.

Felly bydd y BGC yn adeiladu ar lwyddiannau'r ddau Gyngor er mwyn ymateb i'r flaenoriaeth tlodi. Er hynny pwysleisiwn fod gan bob un o bartneriaid eraill y Bwrdd hefyd drefniadau a chynlluniau eu hunain i ymdrin â thlodi. Daeth hynny yn amlycach byth yn ystod cyfnod y pandemig, ble dynnwyd pawb ynghyd i edrych ar ôl ein cymunedau mwyaf bregus. Byddwn y BGC yn parhau i ymgysylltu a chydweithio â'n cymunedau ac adeiladu ar yr arfer dda a'r gwytnwch cymunedol ag arddangoswyd.

Cynnydd a wnaethpwyd gan y BGC tu allan i waith yr is-grwpiau

Yn ystod cyfnod yr Asesiadau Llesiant (2017) mynegodd trigolion Gwynedd ac Ynys Môn fod y pellter oddi wrth wasanaethau a chyfleusterau, a diffyg trafndiaeth gyhoeddus addas yn broblem iddynt. Penderfynodd Byrddau Gwasanaethau Cyhoeddus rhanbarth gogledd Cymru gomisiynu Cyfadran y Gwyddorau Cymdeithasol a Bywyd ym Mhrifysgol Glyndŵr Wrecsam i ymgymryd â phrosiect ymchwil ar 'Asesu rhwystrau trafndiaeth yng Ngogledd Cymru: Deall y materion a ble maent yn bodoli'. Bydd canfyddiadau'r gwaith ymchwil yn cael ei rannu maes o law. Mae'r BGC yn ystyried fod gwaith ymchwil parhaus mewn meysydd perthnasol yn bwysig ar gyfer gwneud penderfyniadau.

Mae sgiliau a chyflogaeth yn allweddol i gyfrannu at lesiant unigolion a'n cymunedau. Mae'r BGC yn benderfynol nad ydynt am ddyblygu gwaith sydd eisoes yn digwydd gan sefydliadau, ac felly wedi ei gwneud hi'n glir eu bod am weithio'n agos efo'r Bwrdd Uchelgais Economaidd (BUE) ar faterion sgiliau a chyflogaeth. Mae'r Bartneriaeth Sgiliau Rhanbarthol wedi mabwysiadu ffrwd gwaith sgiliau a chyflogaeth y BUE. Mae gan y Bartneriaeth Sgiliau weledigaeth glir o greu system gynhwysol, sy'n wydn ac yn medru addasu i gyfleoedd a heriau sgiliau a chyflogaeth. Mae BGC Gwynedd ac Ynys Môn yn gweld modd o allu cyfrannu at waith y Bartneriaeth Sgiliau trwy gydweithio ar rhwystrau a wynebir gan sefydliadau a chyflogwyr yng Ngwynedd ac Ynys Môn yn benodol, er mwyn datblygu gwell dealltwriaeth o beth yw'r sefyllfa o ran pa swyddi fydd angen eu llenwi ar gyfer y deng mlynedd nesaf a pha swyddi na ellir eu llenwi ar hyn o bryd.

Arolwg o Fyrddau Gwasanaethau Cyhoeddus (Swyddfa Archwilio Cymru: Hydref 2019)

Ym mis Hydref 2019 cyhoeddwyd adroddiad ar arolwg o Fyrddau Gwasanaethau Cyhoeddus. https://www.audit.wales/sites/default/files/press_releases/adolygiad-o-fyrddau-gwasanaethau-cyhoeddus-cymraeg.pdf Cynhaliwyd yr adroddiad gan SAC ar ran Archwilydd Cyffredinol Cymru. Nid adolygiad yn benodol ar gyfer Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus Gwynedd ac Ynys Môn ydyw, ond yn hytrach adolygiad ar gyfer 19 o Fyrddau yng Nghymru. Fodd bynnag mae nifer o ganfyddiadau ac argymhellion yr adroddiad yn berthnasol i BGC Gwynedd ac Ynys Môn ac mae'r BGC eisoes wedi cychwyn rhoi sylw iddynt.

Trefniadau monitro a chraffu'r Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus

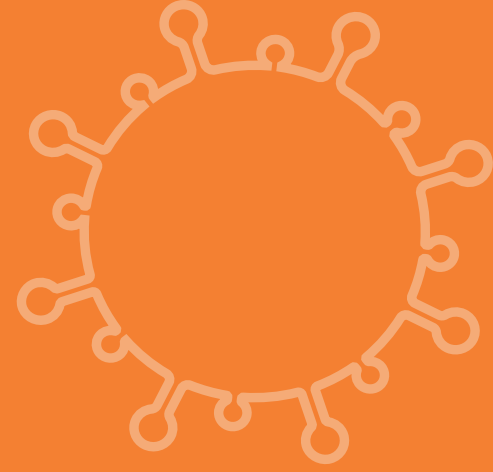
Er mwyn cael atebolrwydd democrataidd i gynnydd gwaith y BGC mae'r ddeddf wedi gosod gofyniad ar gynghorau i ddynodi Pwyllgor Trosolwg a Craffu i graffu ar waith y BGC. Felly mae gwaith BGC Gwynedd ac Ynys Môn yn cael ei graffu gan Bwyllgorau Craffu Cyngor Gwynedd a Chyngor Sir Ynys Môn ar bwyntiau penodol yn ystod y flwyddyn. Mae'r Ddeddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol Cymru (2015) a'r canllawiau cenedlaethol cysylltiedig¹ yn nodi tair rôl ar gyfer pwyllgorau craffu Awdurdodau Lleol sef:

- **Adolygu trefniadau llywodraethu'r BGC**
- **Bod yn Ymgynghorai statudol ar yr Asesiad Llesiant a'r Cynllun Llesiant**
- **Monitro cynnydd ymdrechion y BGC wrth weithredu'r Cynllun Llesiant**

Golygir hyn fod y pwyllgorau craffu yn cael cyfle i graffu perfformiad ac effaith y Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus. Yn ystod y flwyddyn ddiwethaf cynhaliwyd trafodaethau rhwng Cyngor Gwynedd a Chyngor Sir Ynys Môn ar yr opsiwn o sefydlu un panel craffu, i weithredu ar draws y ddwy sir i graffu gwaith y BGC. Gwerthuswyd gwahanol opsiynau a daethpwyd i'r casgliad nad oeddent yn argymhell sefydlu panel ar hyn o bryd ond yn hytrach am ganolbwyntio ar alinio amserlenni a chysondeb trefniadau craffu ar draws y ddwy Sir a chario ymlaen efo'r trefniadau craffu bresennol. Bydd modd adolygu'r trefniadau hyn rhwng y ddau gyngor eto maes o law.

¹ Canllawiau ar gyfer Pwyllgorau Craffu Awdurdodau Lleol ar graffu ar Fyrddau Gwasanaethau Cyhoeddus.

COVID-19: Adfer

Yn ystod y misoedd diwethaf wynebodd gymunedau Gwynedd ac Ynys Môn gyfnod heriol tu hwnt. Arweiniodd at newidiadau yn ein ffyrdd weithio, a chysylltu gydag eraill. Mae'r cyrff cyhoeddus yn symud tuag at adferiad gan annog cydymffurfriad gyda'r mesurau a chyfarwyddiadau i leihau'r risg o ledaeniad yr haint, a symud tuag at y "normal newydd".

Fel man cychwyn bydd y cyrff cyhoeddus yn ystyried effeithiau cymdeithasol, economaidd, amgylcheddol a diwylliannol a rhagwelir rôl o gydweithio i'r BGC i drawsnewid sut mae gwasanaethau yn cael eu darparu. Byddwn yn parhau i roi sylw i waith craidd y BGC o wella llesiant a rhoi Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol yn ganolog i'r holl waith adfer, ond yn rhoi ystyriaeth bellach i gyflawni mewn modd sy'n cydnabod effaith gadarnhaol a negyddol y gwersi a ddysgwyd wrth i ni gyd ymateb i COVID-19.